

13

Vlaamse overheid

Nieuw sectoraal akkoord

**15 miljoen euro
maatregelen
vanaf 2013**

Ontroerende
getuigenissen

**Rouwen op
het werk**

**Collega's
worden
schrijvers**

**Win hun
boeken**

**Personeelbeleid
wordt leeftijdsbewuster**

BENNO (59)

CLAUDINE (57)

**“We gaan met
plezier pas
op ons 65ste”**

Bouwplannen ? Hou nu al rekening met de strengere EPB-eisen vanaf 2012.

Bouwaanvraag
vanaf 1/1/2012

Waarom u moet voldoen

maximaal E70 en K40

strengere isolatie-eisen voor
daken, muren, vloeren en vensters

aandacht voor de luchtdichtheid en
een zuinig ventilatiesysteem

Wat u kunt verwachten

extra energiepremies vanaf E50 of lager
een energiezuinige woning

Download de folder

'Meer comfort in uw nieuwbouw met minder energie vanaf 2012'

op

www.energiesparen.be/publicaties

Kleine lettertjes

Waarschuwing voor wie het nieuws over het sectoraal akkoord al heeft vernomen: spring niet meteen een gat in de lucht.

Op het eerste gezicht hebben we alle reden om te vieren. Het nieuw sectorale akkoord ligt er, eindelijk (zie p. 26). En het gooit maar even 15 miljoen euro personeelsvoordelen op tafel. Niet slecht in volle crisis. Over iets meer dan een jaar krijgt iedereen maaltijdcheques van zeven euro. Twee euro per dag netto opslag voor al wie nu nog cheques van 5 euro krijgt. Snel geteld goed voor 400 euro netto extra per jaar. Hoera! Ook de eindejaarspremies zullen stijgen: tussen 2013 en 2014 krijgt iedereen er negen procent bovenop. Alweer een paar honderd euro erbij. Toff! En daarmee is het nog niet afgelopen: er komen meer kinderopvangplaatsen - al worden die ook iets duurder - en catering- en schoonmaakcollega's krijgen een aanvullend pensioen. Ze kunnen in sommige gevallen zelfs overstappen naar een hogere salarisschaal. Driewerf hoera!

Maar het is ook straf. Want waar halen wij al dat geld vandaan? Het contrast met het buitenland kan niet groter zijn. In Groot-Brittannië werden de voorbije maanden 111 000 ambtenaren aan de deur gezet, de ambtenarenlonen zijn er bevroren en de pensioenleeftijd is opgetrokken van 60 naar 66 jaar. Ook in Nederland en Portugal zijn de ambtenarenlonen bevroren en is een sterke daling van het aantal ambtenaren ingezet. En Griekenland? Om haar noodlot af te wenden heeft de regering daar beslist om alvast 30 000 ambtenaren 'op leeftijd' met pensioen te sturen of te ontslaan, naast nog andere drastische bezuinigingsmaatregelen. En wij? Wij krijgen 15 miljoen euro aan personeelsvoordelen.

Is dat niet te mooi om waar te zijn, vraag ik me af? Waar staan de kleine lettertjes? Tot ik bedenken dat de regering bij haar meerjarenbegroting begin mei al heeft gezegd dat "ook in 2012 niet alle collega's die vertrekken, vervangen zullen worden". Waarbij ze de entiteiten meteen opriep om op zoek te blijven gaan naar efficiëntiewinsten. Even later volgde het nieuws over nog eens 50 miljoen euro besparingen tegen 2014. Als je die ingrediënten bij elkaar gooit, kom je tot een perfect recept voor 'Nog beter doen met nog minder mensen'. Verwacht u er alvast aan dat ook onze regering de komende jaren verder zal besparen op haar ambtenarenapparaat om haar financiën in evenwicht te houden. Ik bereid me in ieder geval voor op een verdere stijging van de werkdruk en nog meer focus op prioriteiten.

Of anders gezegd: wie blijft, krijgt vanaf 2013 meer geld, maar zal daar ook harder voor moeten werken. Niet meteen een reden om een gat in de lucht te springen. Als ik terugdenk aan al dat ambtenarengeweld in het buitenland, slaak ik eerder een zucht van verlichting.

"15 miljoen euro personeelsvoordelen in volle crisis, is dat niet te mooi om waar te zijn?"

Leen De Dycker, hoofdredacteur

COLOFON • Tweemaandelijks magazine voor het Vlaamse overheidspersoneel zesde jaargang nr. 34 november-december 2011 • Hoofd- en eindredactie: Leen De Dycker • Coördinatie: Petra Goovaerts • Redactie: Leen De Dycker, Maarten De Gendt, Filip De Maesschalck, Gudrun De Waele, Petra Goovaerts, Verle Van den Breeck, Frank Willems • Redactiesecretariaat: Simone Vervloessem • Foto's: Kim Baele, Joris Casaer, Kristien Daem, Chris Hofer, INBO, Imagelobe/Nicole Waring, Magalie Soenen, Peter Van Hool • Cartoon: Floris • Puzzel: Freddy Roegiest • Strip: Simon Spruyt • Column: Filip De Maesschalck • Lay-out: Cypres nv, Leuven • Druk: die Keure, Brugge • Verantwoordelijke uitgever: Vlaamse overheid, Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid, afdeling Communicatie, Leen De Dycker, Boudewijnlaan 30 bus 20, 1000 Brussel.

Collega's die met pensioen gaan, kunnen 13 blijven ontvangen. Schrijf u in via www.vlaanderen.be/13 of via het redactiesecretariaat. Collega's met een visuele handicap kunnen 13 in gesproken vorm ontvangen. Neem hiervoor contact op met de redactie. Contactadres: Boudewijnlaan 30 bus 20, toren C, 6de verdieping, kamer 6C50, 1000 Brussel, tel.: 02 553 55 67, fax: 02 553 55 79, e-mail: 13@vlaanderen.be, website: www.vlaanderen.be/13

10

ROUW OP HET WERK

**"Plots was Dany weg.
Voor altijd"**

16

SPORTDAG 2011

Actie en ontspanning

18

BESTE VRIENDEN, BESTE COLLEGA'S:
LUC EN ANDRÉ LATHOUWERS

**"We moeten weer meer
risico's durven nemen"**

26

SECTORAAL AKKOORD 2010-2012

**15 miljoen euro voor het
personeel ... in 2013**

29

DAG VAN VEERLE DE MEESTER,
REGISTRATOR IN HET KONINKLIJK MUSEUM
VOOR SCHONE KUNSTEN ANTWERPEN (KMSKA)

"Schilderijen reizen nooit alleen"

Rudy Soetewey is coördinator Smartschool bij Go! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. In zijn vrije tijd schrijft hij thrillers. Met succes. Voor zijn laatste boek won hij nog de Hercule Poirot-prijs. Deze maand las hij T3 in avant-première. Hij vertelt over zijn passie voor schrijven op p. 14.

Extra veel reacties

Top 3 van collega Rudy Soetewey

1. Filip p. 41

“Een column die zeer goed en humoristisch is geschreven, met een sterke en subtiele ironische ondertoon, en die tegelijk de gevoelens van heel veel collega’s weergeeft. Ronduit schitterend.”

2. Lezers aan het woord p. 44

"Vier pagina's met meningen van lezers. Zo kun je de verschillende standpunten beter tegenover elkaar afwegen, en je eigen, vaak eenzijdige visie bijstellen."

3. Bij de buren p. 22

"Een rubriek die zonder meer helpt om een vaak gehoorde uitspraak - 'dit kan alleen maar bij ons' - te ontcrachten, en dingen in het juiste perspectief te plaatsen."

Alles in 13

3	Edito van hoofdredacteur Leen
4	Inhoud
6	Samengevat:
vier pagina's hapklaar nieuws
10	Rouw op het werk
14	Passie voor schrijven
16	Sportdag 2011
18	Beste vrienden, beste collega's
met Luc en André Lathouwers
22	Bij de bureu
23	Verdient u bij de overheid meer
dan in de privé?
24	Schatten van Vlaanderen:
1 miljoen bomen
26	15 miljoen euro aan maatreg-
len in nieuw sectoraal akkoord
29	De dag van Veerle De Meester,
registrator in het KMSKA
32	Ambtenaar 2020:
Topambtenaren buigen zich
over de toekomst
34	Magda: Mag u aanpassingen
vragen aan uw werkplek?
36	In de bloemetjes
38	Win - Boekenspecial
40	Win - Cultuur
41	Column: Filip
42	Puzzel
43	Strip door Simon Spruyt
44	Lezers aan het woord

POLL

Maar één op vijf geeft vrijwillig bloed

"Zou u ook bloed geven als u er geen dag verlof voor krijgt?" Dat vroegen we in ons vorige nummer. Maar liefst 2441 collega's stemden mee, en dat is een absoluut record. Nooit eerder kregen we zoveel reacties. De dag dienstrijtelling om bloed te geven ligt u duidelijk na aan het hart.

Tot onze verrassing beweert drie op vier deelnemende collega's dat ze stoppen met bloedgeven als ze er geen dag vrijaf voor krijgen. Maar twintig procent zou het wel blijven doen. Die laatste zijn wel erg geëngageerd, want ze lieten veel meer reacties achter. Bijvoorbeeld dat bloed geven uit overtuiging of idealisme moet gebeuren, en niet om iets in de plaats te krijgen. Al geven ook daar veel lezers toe dat ze waarschijnlijk minder vaak kunnen gaan. En dat plasma en plaatjes geven niet meer zal lukken, omdat dat meer tijd in beslag neemt en daar vaak ook een langere verplaatsing voor nodig is.

Ik geef liever geen bloed:

6,88 %

Ik geef hoe dan ook bloed:

20,52 %

Ik geef alleen bloed als ik er vrijaf voor krijg:

72,59 %

Lees nog meer reacties op de poll in 'Lezers aan het woord' op p. 44.

STEM EN WIN

Een warme maaltijd op het werk, vindt u dat belangrijk?

Even zag het ernaar uit dat er door de besparingen geen personeelsrestaurant met warme maaltijden zou komen in de toekomstige Vlaamse Administratieve Centra (VAC's) in Brugge en Gent. Maar na lang onderhandelen hebben de vakbonden en de Vlaamse Regering een oplossing gevonden. Er komen dus toch warme maaltijden voor de Brugse en Gentse collega's. Ofwel zullen die maaltijden worden aangekocht bij de personeelskeuken van een andere overheidsdienst in de buurt, ofwel zullen vacuümverpakte maaltijden worden opgewarmd. Dat staat ook zwart op wit in het nieuwe sectoraal akkoord.

Maar wat vindt u ervan? Vindt u het ook belangrijk dat iedereen een warme maaltijd op het werk kan krijgen? Of vindt u dat eigenlijk allemaal maar overbodig?

Vertel het in onze poll en geef uw mening op www.vlaanderen.be/13. In de volgende editie kunt u de resultaten lezen. Wie zijn stem laat horen, maakt kans op een aankoopcheque van 30 euro. U kunt stemmen tot en met 15 november 2011.

Meer over het nieuwe sectoraal akkoord vanaf p. 26.

NIEUWE POLL

MEER COLLEGA'S NODIG OM VRAGEN TE BEANTWOORDEN

Record:
6453
parlementaire vragen

Maar liefst 6453 schriftelijke vragen stelde het Vlaams Parlement tijdens het afgelopen parlementaire jaar aan de ministers van de Vlaamse Regering. Dat zijn er zo'n 700 meer dan het jaar daarvoor. Dat heeft gevolgen voor de werklast van de collega's. Zo zijn bij het Departement Bestuurszaken twee mensen fulltime bezig, alleen al met het coördineren van de vragen. Dat terwijl daar vroeger maar anderhalf voltijds equivalent (VTE) voor nodig was. Bij het Agentschap voor Binnenlands Bestuur steeg het aantal VTE's voor het beantwoorden van de vragen van twee naar drie.

"Samen met enkele collega's van de andere beleidsdomeinen hebben we die verhoogde werklast aangekaart bij de collega's van het Vlaams Parlement", vertelt Gaëtan Cauwberghs, die de parlementaire vragen voor het beleidsdomein Diensten voor het Algemeen Regeeringsbeleid coördineert. "Ze begripen ons probleem, maar gaan niet in op onze suggesties om er iets aan te doen. De collega's van het Vlaams Parlement dringen erop aan dat we onze informatie actiever zouden communiceren, omdat ze denken dat het aantal vragen daarmee zal afnemen. Op dit moment lopen er drie proefprojecten die moeten uitwijzen of dat inderdaad zo is."

“Ik blijf met plezier tot mijn 65ste”

Nu de eerste lichting babyboomcollega's de pensioengerechtigde leeftijd nadert, legt onze werkgever steeds meer nadruk op een leeftijdsbewust personeelsbeleid. Sinds 2006 werden tien maatregelen gelanceerd om collega's langer aan het werk te houden. Met beperkt succes, blijkt uit een eerste evaluatie.

In het kader van het sectoraal akkoord 2005-2007 werden tien maatregelen, waaronder telewerken en eindeloopsbaanverlof, uitgewerkt om personeelsleden gemotiveerd te houden tot het einde van hun loopbaan. Uit een interne evaluatie blijkt dat de maatregelen wel impact hebben op de algemene motivatie, maar dat de impact op de verhoging van de pensioenleeftijd beperkt blijft. Daarom wil het management nog extra maatregelen laten uitwerken. Vooral maatregelen met een financiële stimulans en een inhoudelijke invulling van de job zouden daarbij het meest effect hebben.

“Ik heb geen maatregelen nodig om langer aan het werk te blijven”, lacht Claudine Glibert (57), medewerker Kwaliteitszorg bij de Vlaamse Milieumaatschappij in Oostende.

“Ik blijf met plezier tot mijn 65ste. Net zoals mijn collega Benno (Billiet, 59. Hij poseert samen met Claudine op de cover van 13, red.). Ook bij onze collega's in Gent zijn er trouwens vier pensioenge-

rechtigden die er niet aan denken om te stoppen.” Voor haar zijn de voldoening die ze haalt uit haar werk, en het contact met de collega's de grootste motivatie om te blijven werken. “Ik doe mijn job met hart en ziel. De bodem- en waterkwaliteit controleren is dan ook maatschappelijk nuttig werk.” Van een generatiekloof is er geen sprake. “We moeten als oude garde wel regelmatig bijbenen op het gebied van ICT, maar dan staan onze jongere collega's paraat om te helpen. Die verbondenheid onder de teamleden maakt het aangenam om goedgezind naar het werk te komen.”

Gezegd

“

Het gaat in tegen onze cultuur. Wij rekenen op de verantwoordelijkheid van de mensen om hun werk te doen, eerder dan te letten op de minuut. Badge in, badge uit, dat is niet de manier om mensen te beoordelen. Mensen die een korte koffiepauze nemen of naar het toilet moeten, hoeven ook niet te badgen.”

Vlaams minister van ambtenarenzaken Geert Bourgeois vindt het geen goed idee om de rookpauzes van Vlaamse ambtenaren van de werktijd af te trekken (www.derelectie.be op 3 oktober 2011)

“

De samenleving mag van haar ambtenaren in ruil voor dit loonpakket een faire return in de vorm van een hogere productiviteit en betere prijs-kwaliteitsverhouding eisen.”

Voka-onderzoekster Sonja Teugels, naar aanleiding van een vergelijkend onderzoek in opdracht van VOKA naar het verloningspakket van vastbenoemde ambtenaren en werknemers in de privé (*De Morgen* van 12 september 2011)

“

De Vlaamse overheid moet een slagkrachtige en efficiënte overheid zijn. Hoe? Nog beter doen, met minder mensen. Door administratieve vereenvoudiging en open data, door planlast te verminderen, door de intergemeentelijke samenwerking uit te breiden. Door een interne staatshervorming, met twee verantwoordelijke niveaus per beleidsmaterie. Met minder lasten en minder betutteling.”

Vlaams minister-president Kris Peeters (Septemberverklaring 2011)

Sportvisser Maarten Van Halderen (l.) en INBO-stagair Daan Blemans (r.) zijn trots op hun reuzenvangst: een meerval van twee meter.

WATERKWALITEIT STIJGT IN VLAANDEREN

“Twee meter lang bewijs”

1555 ziektedagen ingetrokken na ziektecontroles

Vlaamse ambtenaren waren in 2010 6,43 % van de tijd ziek. Dat is iets meer dan in 2009 (6,34 %), maar er is niet echt een stijgende trend in vergelijking met de voorbije jaren. We scoren in ieder geval beter dan de federale overheid (6,63 % in 2009) en de grote privébedrijven (8,98 % in 2009). We doen het wel slechter dan de privésector in het algemeen (5,58 % in 2009).

Alle ziektedagen samen kostten in 2010 om en bij de 80 miljoen euro, goed voor 6 % van het totale personeelsbudget. De ziektecontroles die Mensura uitvoerde, 2582 in totaal, leidden wel tot een kleine besparing. Er werden in 2010 immers 1555 dagen ziekteverlof ingetrokken. Na aftrek van de kosten voor Mensura leidde dat tot een besparing van ongeveer 180 000 euro.

Let op: deze cijfers gaan slechts over zo'n 27 000 lezers, namelijk iedereen die onder het Vlaams personeelsstatuut valt. Andere collega's, bijvoorbeeld van De Lijn of van de privaatrechtelijke agentschappen, vallen hierbuiten.

koepel.vonet.be/bedrijfsinformatie

Uit het kanaal Schoten-Dessel werd onlangs een meerval van maar liefst twee meter bovengehaald. Die wonderbaarlijke vangst bevestigt wat collega's van de Vlaamse overheid al langer weten: onze waterkwaliteit, en dus ook het visbestand, gaat er op vooruit.

“Vissen staan bovenaan in de voedselketen in het water. Als er onderaan in de keten iets mis gaat, zie je dat snel aan het visbestand, zowel qua aantallen als qua soorten”, zegt Maarten Stevens, onderzoeker bij het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. “Een schoolvoorbeeld is de Zenne. Nadat er in 2007 een waterzuiveringsstation kwam, zag je het visbestand al snel toenemen. En aangezien de Zenne met heel wat rivieren in verbinding staat, maakt de vispopulatie in het hele Scheldebekken een sprong voorwaarts. Ook in andere rivieren zie je eerst de minder gevoelige soorten zoals paling en stekelbaars heropleven, en daarna de meer gevoelige soorten zoals de modderkruiper of de baars.”

De meerval is een inheemse vis die tien jaar geleden, door de slechte waterkwaliteit, zo goed als uitgestorven was. Maar de laatste tijd is hij onze binnenwateren opnieuw aan het koloniseren. “Het is een duidelijk teken dat het ecosysteem zich herstelt. Ook in het kanaal Schoten-Dessel.”

Bijna 250 zomerzoektocht- deelnemers

247 lezers namen deze zomer deel aan de 13-zomerzoektocht in Kortrijk. De 20 vragen bleken niet zo evident te zijn. Drie deelnemers beantwoordden alles correct, acht maakten één fout en zeventien twee fouten. Leen De Valck van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken zat het dichtst bij de oplossing van de eerste schiftingsvraag en is dan ook de gelukkige winnaar. Zij ontvangt een cheque van Vlaanderen Vakantieland ter waarde van 250 euro, aangeboden door Toerisme Vlaanderen.

Benieuwd hoe hoog u zelf bent geëindigd? De juiste antwoorden en de uitslag vindt u op www.vlaanderen.be/13. Of bel naar het redactiesecretariaat van 13 (tel. 02 553 55 67).

Telex...

Binnenkort krijgt u van de pensioen-dienst **automatisch een raming van uw pensioen** vanaf 55 jaar. Al kan dat nog even duren. Iedereen moet immers zijn individuele loopbaanoverzicht eerst nakijken. "Dat zal de komende vier jaar gebeuren", weet Erna Avonts van het Departement Bestuurszaken. "Alle personeelsleden zullen een brief of mail krijgen met een overzicht van hun loopbaan bij de overheid, en moeten dat controleren." (www.capelo.be)

*** In 2015 komen er waarschijnlijk **403 federale ambtenaren over naar de Vlaamse Belastingdienst**.

Vanaf dan wil de Vlaamse Regering immers zelf de successie-, registratie- en schenkingsrechten innen. Die belastingen zijn een Vlaamse bevoegdheid, maar worden nu nog door de Federale Overheidsdienst Financiën geïnd. ***

Open data worden de norm binnen de Vlaamse overheid. Dat betekent dat we niet-persoonsgebonden gegevens elektronisch beschikbaar maken voor iedereen, zodat burgers en bedrijven daar allerlei apps en toepassingen mee kunnen bouwen. We werken daarvoor samen met de federale overheid: op de website data.gov.be moeten de komende jaren steeds meer open data terechtkomen.

*** De Vlaamse overheid zet intussen ook zelf haar eerste stapjes in de wereld van de **apps voor smartphones** en tabletcomputers. Na Toerisme Vlaanderen (met de toeristische app op www.la-yaar.com/layers/tv/all) hebben nu ook de VDAB en De Lijn een app op de markt gebracht. Met de app van de VDAB kunt u de hele vacaturedatabase en het aanbod opleidingen doorzoeken (vdab.be/mobidtv). En met die van De Lijn kunt u de dienstregelingen raadplegen en een eigen route plannen (www.mijnlijn.be). *** Op 1 november spelen vijf collega's en één gepensioneerd collega van **De Lijn**, die allemaal familie zijn van elkaar, een **hoofdrol op Canvas**. In het televisieprogramma *Drie generaties* vertellen Pierre Debaene (79), zijn kinderen Eddy, Gerry en Freddy, en zijn kleinkinderen Mario en Peggy over hun werk als ambtenaar. Zeker kijken!

KUNST VOOR COLLEGA'S

What hangt daar aan de muur?

De voorbije vier jaar maakten zeven kunstenaars kunstwerken op maat voor het Ellipsgebouw in Brussel. 13 ging een kijkje nemen.

What is een van de zes werken (zie foto) die de Sloveen Mitja Tušek maakte. "De andere werken zijn *Who*, *When*, *How*, *Why* en *Where*. Dat vonden we passen voor een overheidsgebouw. Het zijn vragen die we ons als ambtenaren gegeld moeten stellen", legt Eric Vernaele uit. Vernaele is administrateur-generaal van het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie en bezoeker van het project. "Met de werken willen we voor een aangename werkomgeving zorgen. De Vlaamse overheid en de eigenaar van het gebouw, AG Real Estate, betalen elk 200 000 euro.

"Er is een decreet dat bepaalt dat de Vlaamse overheid een zeker percentage van haar huisvestingsbudget aan kunst moet besteden, ook in huurgebouwen", verduidelijkt Katrien Laenen van het team van de Vlaamse bouwmeester. "Onze dienst zat mee in de jury die de kunstenaars heeft geselecteerd. Uiteindelijk is het na heel wat discussie een mooie mix geworden van kunstenaars en stijlen. Er zijn schilderijen, wandtapijten, foto's, beeldhouwwerken ... van Peter De Bruyne, Marcel Berlangier, Willem Oorbeek, Ward Zwart, Valerie Mannaerts, Jan Van Inshoort en Mitja Tušek. In de parkeergarage heeft Ward Zwart een muurschildering gemaakt. Dat is het enige werk dat we niet kunnen verhuizen als we het gebouw ooit verlaten. Ook daar hebben we rekening mee gehouden."

Op de website (<http://bz.vonet.be/nlapps/docs/default.aspx?id=2109>) vindt u meer info over de werken en de artiesten.

“Plots was Dany weg.”

“We praten nog geregeld over Dany. Pas toen ze wegviel, beseften we wat ze hier allemaal deed.” De collega's van het Kenniscentrum van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verloren vorig jaar onverwacht hun collega Dany Cornelis (52). Uit alles wat Jean-Luc Miclotte, Suzanne Vanlangendonck, Francine De Decker en Natalie Stragier zeggen, blijkt dat Dany nog lang niet vergeten is.

VEERLE VAN DEN BROECK

“Ongeloof. Dat was mijn eerste reactie toen de zus van Dany mij belde met het slechte nieuws”, zegt Francine. “Dat hadden we niet verwacht. Dany had wel al een tijdje gezondheidsproblemen, maar de dokters vonden niet wat er aan de hand was. De laatste dagen dat ze is komen werken, was ze verward. Het was voor ons een geruststelling dat ze in het ziekenhuis was opgenomen. Daar was ze in goede handen. Maar na enkele dagen heeft ze onverwacht een inwendige bloeding gekregen. Een donderslag bij heldere hemel, want ik had haar drie dagen voor haar overlijden nog gesproken. Hoewel Dany op dat moment nog maar een jaar in ons team zat, kende ik haar al veel langer omdat we vroeger al samengewerkt hadden. Die maandag toen we het slechte nieuws hadden gekregen, hebben we nog wel gewerkt,

maar de verslagenheid was enorm. Ook de dagen voor de begrafenis was het soms heel moeilijk om met je gedachten bij het werk te blijven. Gelukkig konden we in de moeilijke momenten terugvallen op elkaar. Meer hadden we ook niet nodig.”

“Als je iemand meer dan tien jaar kent, is het een raar gevoel dat ze er plots niet meer is”

COLLEGA JEAN-LUC MICLOTTE

“Ze was enorm geliefd bij de collega's”, vult Jean-Luc aan. “We hebben het nog vaak over haar. Het is een enorm gemis. Als je iemand meer dan tien jaar kent, is het een raar gevoel dat ze er plots niet meer is. Het was een enorme shock toen ik haar overlijden vernam. Het doet je nadenken over het leven. Op Dany kon je bouwen. Ze was iemand die haar taken, hoe moeilijk ook, heel minutieus uitvoerde. Ze wilde haar werk echt goed doen.”

“Dany was ook heel sociaal en behulpzaam”, vertelt Suzanne. “Ik kende haar al twintig jaar, maar sinds een jaar waren we collega's en deelden we soms het bureau. Ik leerde haar onder meer dingen invoeren in de catalogus en 's middags aten we vaak samen. Dany was moedig. Ze liet het hoofd nooit hangen. Ze maakte volop plannen voor als ze er weer bovenop zou zijn.”

Een draaiboek om de collega's op te vangen na een overlijden, was er niet, maar dat was ook niet nodig. “We deden wat we dachten te moeten doen, heel intuïtief”, zegt teamhoofd Natalie. “We mailden rond voor kaartjes en bloemen

en hielden een collecte. We hebben als team veel aan elkaar gehad. We hebben ook een paar keer contact gehad met haar zus, hoewel dat moeilijk was. Want wat moet je zeggen? Veel collega's hebben de begrafenis bijgewoond, niet alleen uit de diensten waarvoor Dany had gewerkt, maar ook uit de rest van het departement, uit de agentschappen en uit andere departementen. Ons afdelingshoofd Luc was op buitenlandse zending op het moment van de

“In het begin dacht ik soms dat ze weer naast mij zat”

COLLEGA SUZANNE VANLANGENDONCK

Vragen over rouw?

Binnen de Vlaamse overheid kunt u voor steun of advies onder meer terecht bij uw preventieadviseur of bij de verpleegkundige. Daarnaast is er het raamcontract Trauma-zorg en Psychotherapeutische Begeleiding van het Agentschap voor Overheidspersoneel, dat ondersteuning biedt voor collega's. De meeste collega's kunnen ook terecht bij hun sociale of maatschappelijke dienst.

Voor altijd"

"We hebben een foto van Dany opgehangen in de bibliotheek, onze werkplek. Zo is ze nog altijd een beetje hier bij ons", vertelt collega Suzanne Vanlangendonck.

begravenis, maar hij had een mooi eerbetoon geschreven dat onze secretaris-generaal Marc Morris heeft voorgelezen tijdens de erediens." "Achteraf is haar zus hier nog op bezoek geweest", zegt Francine. "Zo konden we de spullen die nog in haar kastje lagen, aan haar familie geven. En konden we nog eens met haar praten. Dat heeft ons allemaal veel deugd gedaan." Ook na de begrafenis werd Dany niet vergeten. "In het begin dacht ik soms dat ze weer naast mij zat", zegt Suzanne. "Ook andere collega's hadden soms het gevoel haar elk moment te kunnen tegenkomen. Dat het allemaal

een boze droom was geweest. We hebben haar foto opgehangen in de bibliotheek, onze werkplek. Zo is ze nog altijd een beetje hier bij ons. De week na haar overlijden hebben we de personeelsvergadering ingezet met een minuut stilte. En tijdens de jongste personeelsvergadering werd haar foto getoond toen vermeld werd welke collega's het departement verlaten hadden."

"Wat moet je zeggen tegen de familie? Dat is moeilijk"

TEAMHOOFD NATALIE STRAGIER

Dany werd niet vervangen. "Dat kon niet door de besparingen. En dus hebben we haar taken verdeeld", zeggen Natalie en Jean-Luc. "Pas toen is ons opgevallen voor hoeveel mensen en teams Dany werkte. Je kon voor heel wat kleine taken bij haar terecht. Het heeft best wat organisatie gevergd om Dany's taken over te nemen, maar iedereen heeft zijn best gedaan. We hebben nu elk een deeltje van haar werk overgenomen. Intussen heeft iedereen hier weer zijn draai gevonden. Maar Dany wordt nog vaak gemist." Bij het overlijden van een collega komen er ook heel wat praktische zaken kijken. "Na Dany's overlijden heb

ik iedereen van de afdeling onmiddellijk een mail gestuurd met het slechte nieuws", vertelt afdelingshoofd Luc Moens. "En ik heb een afwezigheidsboodschap ingesteld op haar e-mailaccount. De moeilijkste afwezigheidsboodschap die ik ooit heb geschreven." Daarnaast moest er ook nog heel wat administratie gebeuren.

"Haar afwezigheidsboodschap instellen was moeilijk"

AFDELINGSHOOFD LUC MOENS

"We geven de familie informatie over het overlevingspensioen, de vergoeding voor de begrafeniskosten, het maandloon voor de maand waarin de collega overleed ... Onze personeelsdienst verwittigt ook de collega's van de Sociale Dienst, die de familie door de administratieve rompslomp loodst, als ze dat wil. Voor en na de begrafenis heb ik verschillende keren overlegd met haar familieleden. Toen zij Dany's spullen zijn komen halen, hebben ze ons bedankt voor de goede ondersteuning. In heel dit plotse afscheid van onze collega is het fijn zo iets te horen van haar familie. Zo had ik het gevoel dat we na haar dood toch ook nog iets konden doen voor Dany."

Collega's Natalie Stragier, Jean-Luc Miclotte, Francine De Decker en Suzanne Vanlangendonck: "Heel wat collega's hebben een deeltje van Dany's werk overgenomen. Pas toen is ons opgevalen wat Dany allemaal deed."

Hoe hebben zij het verwerkt?

MARLEEN VAN DAMME (DEPARTEMENT LEEFMILIEU, NATUUR EN ENERGIE)
VERLOOR HAAR TEAMCOLLEGA DIRK DE MEULEMEESTER (53) PLOTS.

"Krans kiezen was heel moeilijk"

"Dirk had al enkele maanden gezondheidsproblemen, maar pas na een tijd konden de dokters de diagnose vaststellen: kanker. Een paar dagen nadat de diagnose was gesteld, overleed hij. Toen zijn vrouw ons belde met het slechte nieuws, drong het eerst niet helemaal door omdat het allemaal zo snel gegaan was. Je weet niet wat je allemaal moet doen. Gelukkig lagen de administratieve procedures vast. Maar ook op emotioneel vlak heeft het overlijden van een collega een grote impact. Een eenvoudige en mooie krans kiezen vond ik moeilijk. Ik heb ervoor gezorgd dat ik dat niet alleen hoefde te doen. Dirk werd op een weekdag begraven. Na de begrafenis heb ik voor koekjes gezorgd zodat de collega's eerst even konden bijkomen bij een kop koffie. We hebben voor de familie ook een album gemaakt met foto's van Dirk aan zijn bureau, tijdens een picknick, een afdelingsdag, een verjaardag van zijn collega ... Zo kregen zijn vrouw en dochters ook een beeld van de Dirk die wij kenden."

CARMEN SPRANGERS (AGENTSCHAP VOOR INNOVATIE DOOR WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE) VERLOOR HAAR DIRECTEUR
PAUL ZEEUWTS (60) HEEL ONVERWACHT.

"Je verwacht zoiets niet op het werk"

"Onze voorzitter, Paul Zeeuwts, kreeg een hartaderbreuk tijdens een directiecomité begin 2009. Dat was onwettelijk, want je verwacht niet dat zoiets op het werk gebeurt. Een uurtje ervoor had ik hem nog de deur zien uitgaan. Het was een moeilijke periode. Ik werkte voor Paul als secretaresse en zat in een bureau naast hem. Plots was hij er niet meer.

De externe preventiedienst IDEWE heeft achteraf een 20-tal collega's begeleid die daar behoefte aan hadden. Zelf heb ik er geen gebruik van gemaakt, maar ik ben daarna twee weken afwezig geweest. De emoties zullen daar wel in meegespeeld hebben. Toen bleek dat Veerle Lories onze nieuwe baas werd, was ik tevreden dat het een vrouw was. Als een man Paul had opgevolgd, dan zou ik het moeilijker hebben gehad om me aan te passen."

HUBERT PIERREUX (DEPARTEMENT FINANCIËN EN BEGROTING)
VERLOOR ZIJN COLLEGA CHRISTIANE BAUWELEERS (58)
NA EEN SLEPENDE ZIEKTE.

"Blij dat ik Christiane nog bezocht heb"

"In april verloren we onze collega Christiane aan kanker. Het weekend ervoor heb ik haar nog bezocht. Daar ben ik nu blij om. Het was een schok toen haar man die dinsdag belde dat ze de chemotherapie hadden stopgezet. Ze had nog gezegd dat ze hoopte dat ik haar volgende keer thuis in betere toestand kon komen bezoeken. Ze was amper zes maanden weg op het werk. Na haar overlijden begonnen collega's spontaan foto's van haar uit te halen. Op haar begrafenis heb ik een tekst voorgelezen over haar. Christiane was een gedreven leidinggevende en het was niet gemakkelijk haar taken over te nemen. Ze zeggen wel dat niemand onvervangbaar is, maar de ene is toch meer onvervangbaar dan de andere."

Hoe omgaan met rouwende collega's?

Een collega verliezen door een overlijden is heel ingrijpend. "Mensen brengen vaak meer tijd door met hun collega's dan met hun partner of familie", zegt professor Manu Keirse, klinisch psycholoog. "In zo'n geval is het belangrijk om te weten hoe rouw werkt, om juist te kunnen reageren."

Iedereen reageert anders op een overlijden, ook bij een collega. "Oordeel niet te snel over de manier waarop iemand een overlijden verwerkt, of het nu een collega is die gestorven is, of iemand uit zijn privéleven", zegt Keirse. "De band die iemand had met de overledene, speelt een grote rol bij hoe die persoon zijn verdriet verwerkt. De ene collega had een sterke band met de overleden collega, de andere niet. De ene kende de collega nog maar net, de andere werkte er al tien jaar mee samen. Ook iemands persoonlijkheid speelt een rol. Sommige mensen reageren emotioneel, andere heel rationeel. Probeer het overlijden niet te minimaliseren met reacties als 'Het is veel erger voor de familie', want daar kun je moeilijk over oordelen." Aggressie, irritatie en schuldgevoelens zijn mogelijke reacties die je niet uit de weg mag gaan. "Dat zijn heel normale emoties. Laat mensen hun boosheid uiten", raadt Keirse aan. "Laat hen

vertellen waar ze het moeilijk mee hebben. Erover praten is heel belangrijk om die emotie kwijt te raken. Het lijkt op het eerste gezicht ontoepaselijke emoties, maar eigenlijk zijn het uitingen van betrokkenheid." De collega's van Dany hadden soms de indruk dat ze er nog was of dat ze elk moment kon opduiken. "Ook dat is niets om je zorgen over te maken. De werkelijkheid dringt vaak maar langzaam door."

Intensief proces

"In tegenstelling tot wat je zou denken, is rouwen ook een fysiek proces. Rouw-arbeid is zelfs heel uitputtend", zegt Keirse. "Mensen die rouwen, zijn snel moe en slapen vaak slecht. Daardoor zijn ze veel vatbaarder voor ziektes. Ze kunnen zich ook moeilijker concentreren. Je kunt mensen het best de tijd geven om bezig te zijn met die rouw-arbeid. Stuur ze ook niet zomaar naar de

preventiedienst of naar een sociale dienst. Het is belangrijk om hen op te vangen in hun vertrouwde omgeving." Mensen gepast herdenken is heel belangrijk. "Denk er samen over na hoe je die persoon het best kan gedenken. Een foto op het bureau waar die persoon werkte, zoals bij Dany, is een mogelijkheid. Let er ook op dat iemand die rouwt, niet geïsoleerd raakt. Zeggen dat mensen mogen langskomen als het niet gaat, is vaak niet genoeg. Mensen hebben niet altijd de kracht om zelf die stap te zetten. Je moet ook nagaan of die mensen thuis met hun verdriet ergens terecht kunnen. Om daarbij te helpen, kun je bijvoorbeeld een lezing organiseren rond verdriet waarop ook de partners welkom zijn. Inzicht in hoe rouwen werkt, kan heel geruststellend zijn."

"Als de collega vervangen wordt, is het belangrijk er rekening mee te houden dat dat voor de collega's moeilijk is, zeker als het gaat over iemand in een leidinggevende functie. Ook de vervanger kan er het best rekening mee houden dat mensen tijd nodig hebben om hun verdriet te verwerken." Tot slot vindt Keirse het belangrijk aandacht te hebben voor de familie. "In eerste instantie is het belangrijk om niet alles snel af te handelen. Aandacht voor de familieleden is heel belangrijk, hoe moeilijk dat ook is. Het doet hen veel deugd als je hen een bezoekje brengt, iets voorleest tijdens de begrafenis, een foto ophangt ... Ook als die persoon een jaar of langer dood is, kan het voor hen heel aangenaam zijn dat ze nog een briefje krijgen waaruit blijkt dat je aan hen denkt."

6 tips: gepast reageren op rouwende collega's

- Minimaliseer (reactie op) overlijden niet
- Geef collega's de kans om hun boosheid te uiten
- Rouwen is uitputtend. Geef collega's de tijd om ermee bezig te zijn
- Stuur hen niet onmiddellijk door naar gespecialiseerde diensten. Vang hen op in hun vertrouwde omgeving
- Organiseer een lezing over rouwverdriet. Inzicht geven in hoe rouwen werkt, kan geruststellend zijn
- Geef ook aandacht aan de familie

“Wat me ergert in de maatschappij is de grootste inspiratiebron voor mijn misdaadverhalen”

Collega Rudy Soetewey won dit jaar de Hercule Poirotprijs voor zijn thriller *Getuigen*.

Toen 13 een oproep lanceerde aan collega's die ooit een roman, dichtbundel of non-fictieboek hebben gepubliceerd, konden we niet vermoeden dat we zoveel reacties zouden krijgen. Er zit heel wat schrijverstalent bij de Vlaamse overheid, zo blijkt. Een bloemlezing.

FILIP DE MAESSCHALCK

“Mijn vader schreef en speelde toneelstukken, dus ik heb nooit iets anders geweten thuis. Toch wou ik op mijn achttiende nooit iets met schrijven te maken hebben. Het draaide anders uit”, zegt **Rudy Soetewey** (56), coördinator Smartschool bij GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Zo’n tien jaar later verschenen een bundel kortverhalen, toneelstukken en enkele romans. Daarna begon hij thrillers te schrijven. Zijn laatste werk *Getuigen* won dit jaar zelfs de Hercule Poirotprijs. “Mijn grootste inspiratiebron zijn de dingen die me ergeren in de maatschappij. Ik hou

ervan een spannend misdaadverhaal te vertellen, waarin ik ook maatschappijkritiek kwijt kan. Ik schrijf trouwens niet het soort thrillers die het moeten hebben van spionage of bloedige moorden. Ik focus meer op de drijfveren van de gewone mens, zijn dagelijkse gepeker, zijn levensangst. Zo draait *Getuigen* rond een man die wegstijgt van een geweldadig incident op de trein. Tot de volgende ochtend blijkt dat het slachtoffer is overleden. Verteerd door schuldgevoelens start hij een eigen onderzoek. En zo zet hij een machine in gang die bijna zijn eigen ondergang betekent.” De combinatie met zijn werk vraagt discipline. “Ik schrijf alleen in de weekends en tijdens de vakantie neem ik vier weken schrijfverlof. In een huisje in Frankrijk schrijf ik dan dagelijks van tien tot zes uur, met een flesje wijn erbij.” Een veelschrijver is hij niet. “Ik begon in 2001 en ben nog

maar aan mijn vierde thriller. Mijn laatste twee boeken zijn wel in twee jaar tijd verschenen, dus er is een positieve evolutie merkbaar. Mijn volgende boek zal op tijd klaar zijn. En wie weet kan ik er na mijn pensionering een fulltimeactiviteit van maken."

"Ik hoop een vervolg te kunnen schrijven met een happy end"

Marjan Cochez (33), beleidsondersteuner bij het team Integratie van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, was zestien toen ze via Amnesty International een brief schreef naar Daryl Wheatfall, een ter dood veroordeelde zwarte Amerikaan. "Hij zat al jarenlang op *deathrow* zonder enig contact met de buitenwereld. Toen hij me antwoordde, was ik supergelukkig!" Wat begon als een vriendschappelijke briefwisseling, werd een wedloop om Daryls onschuld te bewijzen en de wreedheid van de doodstraf aan te klagen. "Ik ben tegen de doodstraf omdat het iemand de kans ontnemt om zijn fouten recht te zetten, om een tweede kans te krijgen. Zelfs als Daryl schuldig is, wat ik betwijfel, heeft hij ondertussen 21 jaar van zijn leven in een cel van twee op drie meter doorgebracht. Dat is al een zware straf." Ook daarom schreef Marjan *Tot de dood ons scheidt*. "Met de opbrengst van het boek wil ik Daryls rechtszaak laten heropenen, want het dossier is een opeenstapeling van blunders, gemanipuleerde getuigen en politieke druk. Sinds 2002 ga ik Daryl jaarlijks bezoeken. Ik neem dan twee weken onbetaald verlof om in totaal zestien uur met hem te kunnen doorbrengen. Mijn afdelingshoofd heeft me gelukkig altijd gesteund. Ik heb twee jaar halftijdse loopbaanonderbreking kunnen nemen om het boek te schrijven. Elders zou dat niet zo makkelijk geweest zijn." Marjan blijft na zeventien jaar uitzichtloosheid nog altijd positief denken. "Hoe lang Daryl dit mentaal nog volhoudt, weet ik niet. Hopelijk kan ik ooit een vervolg schrijven met een happy end. Maar in het andere geval wil ik bij Daryl zijn als hij sterft. Ik wil in zijn ogen kijken zodat hij voelt dat hij niet alleen is ..."

"De cursisten in mijn les, kranten, eigen ervaringen. Alles inspireert mij"

"Het is dankzij mijn oma dat ik ben begonnen te schrijven", vertelt **Anna Coudeny** (50), leesgeester bij de VDAB in Brussel. "Als kind ging ik elke zondag met mijn ouders op bezoek bij bomma. Dan zei ze: 'Zit stil en maak een mooie tekening!' Speciaal voor mij bewaarde ze al het drukwerk met een witte achterkant en een dik rood potlood dat ze met haar aardappelmessje voor me scherpte. Maar tekenen ging me veel te traag. Zodra ik kon schrijven, zette ik woorden op papier. En dat ben ik blijven doen ..." Anna debuteerde op haar zeventiende met een poëziebundel: "Dat vind ik nog altijd het meest waardevolle literaire genre. In mijn romans smokkel ik regelmatig een gedicht binnen, maar ik heb me eigenlijk op jeugdliteratuur gestort omdat ik dacht dat ik dan dunne boeken kon schrijven. 100 bladzijden: dat leek me een haalbare kaart." (*lacht*) "Mijn latere boeken, zoals de filosofische toekomstroman *Goudmens*, zijn wel wat dikker." Alles inspireert Anna tot schrijven, ook haar werk. "Toen ik aan een Congoboek werkte, kreeg ik plots Afrikaanse cursisten in mijn les. Dat maakte alles veel tastbaarder. Maar ook krantenartikels, wat mensen vertellen of eigen ervaringen leveren schrijfmateriaal op." Haar job bij de overheid geeft haar de mogelijkheid om regelmatig te schrijven. "Tijdens de treinrit naar Brussel ben ik altijd aan het schrijven. Ambachtelijk, met pen en papier. In het weekend verwerk ik dat materiaal op de pc. Daarnaast werk ik vier vijfde en neem ik af en toe loopbaanonderbreking." Fulltime schrijven ziet ze nog niet echt zitten. "Het is zo'n eenzame bezigheid. Ik ben bang dat ik me dan te veel zou isoleren."

"Ik was de juridische vragen van vrienden en kennissen beu"

Tom Vandromme (31) ging na zijn studie rechten aan de slag als jurist bij het agentschap Inspectie RWO, meteen ook het begin van zijn schrijverscarrière. "Ik schreef vooral in wetenschappelijk-juridische tijdschriften over thema's als racisme, ruimtelijke ordening, huurrecht, huisjesmelkerij en dergelijke." Het idee voor een boek groeide eigenlijk uit het feit dat vrienden, kennissen en collega's hem te pas en te onpas vragen stelden over juridische zaken, want 'hij is toch jurist'. "Ik bundelde hun zeer diverse vragen en probeerde een soort *Recht voor Dummies* te schrijven. Zo kon ik met een andere schrijfstijl experimenteren dan voor mijn artikelen in de vakliteratuur. En het gaf me de gelegenheid om me verder te verdiepen in juridische materies die ik zelf niet zo goed kende. En ik hoop dat het resultaat zijn praktisch nut bewijst. Het gaat in op de basisbeginselen van recht, geeft een antwoord en verwijst naar andere bronnen. Ik heb er ongeveer een jaar sporadisch aan gewerkt, maar naargelang de deadline dichterbij kwam, werd dat intensiever en heb ik zelfs vakanties genomen om eraan te werken. Uiteindelijk zijn er volgens de uitgeverij een duizendtal van verkocht, wat normaal blijkt te zijn voor een non-fictiewerk van een niet-bekende Vlaming." En dat schrijven smaakt naar meer. "Natuurlijk is er stof genoeg om een vervolg te schrijven, maar dat staat voorlopig niet op stapel. Ik zit met een idee voor een toneelstuk in mijn hoofd. Dat lijkt me wel leuk om te doen en het is meteen ook een andere sfeer. We zullen wel zien!"

OPROEP

Voor het volgende nummer is 13 op zoek naar trotse tuiniërs. Houdt u van de verse geur van potaarde, tovert u elke vierkante meter grond om tot een waar bloemen- en plantenparadijs of kweekt u eigen rozenvariëteiten? Laat het ons weten via 13@vlaanderen.be.

Actie en ontspanning

5882 collega's namen op 22 september deel aan de Sportdag voor Ambtenaren. Die dag sporten met collega's blijft voor velen niet te missen. 13 schreef opnieuw een fotowedstrijd uit en koos deze vijf winnende foto's. Nog meer sportieve beelden vindt u op www.vlaanderen.be/13.

"364 dagen voor elk kind. Vandaag speel ik". Met die gepaste boodschap op hun T-shirts namen de leden van de volleybalploeg van Kind en Gezin in stijl deel aan het toernooi. De ploeg met onder meer Marc Vranken, administrateur-generaal Katrien Verhegge, Filip Winderickx en Dorien Winderickx eindigde op een mooie vierde plaats.

Dominique Meremans van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) nam deze foto van collega Daniel Vermaelen. "We waren met acht collega's halfweg de mountainbiketocht van 28 km en we waren toe aan een picknick op een grasveldje. Iemand had al een gebroken ketting gehad, die we gelukkig konden repareren. Wat een team!"

Els Vereecke koos samen met haar collega's Martine, Wim, Frieke, Gert en Jan (v.l.n.r.) van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) voor de stadswandeling van 8,4 km. Hun zieke collega Sandra kon niet deelnemen, maar was er dankzij haar handgemaakte mascotte Zebra toch bij.

Guido Nuyts en vier van zijn collega's van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid stapten de grote boswandeling door het Zoniënwood, met een extra lus door het Arboretum van Tervuren, goed voor zo'n 20 km. "In het begin liepen Gert Gillissen (links) en Gerry Sere nog voorop, met achter hen Petra Driessen en Nele Janssens (verstopt achter de rug van Gerry). In de namiddag hadden de heren echter moeite om het tempo van de dames bij te houden."

Jürgen Spanhove, Sancho Geentjens, Lore Hollevoet, Philippe Van den Spiegel, Shani Van Keymeulen, Recep Bas, Joke Dierickx, An-Sofie Van Den Noortgate (van boven naar onder en van links naar rechts) van het Departement Bestuurszaken: samen de meest diverse ploeg die deelnam aan het minivoetbaltoernooi. "Vier vrouwen en vier mannen, onder wie een van allochtone afkomst. Wij behalen moeiteloos de streefcijfers voor diversiteit!", vertelt Jürgen.

BESTE VRIENDEN, BESTE COLLEGA'S

“We moeten weer meer risico’s durven nemen”

Luc Lathouwers (57)

(links op de foto)

- ✓ Secretaris-generaal van het Departement Bestuurszaken
- ✓ Het Departement Bestuurszaken (260 personeelsleden) ondersteunt domeinoverschrijdend de minister bij de voorbereiding, aansturing, opvolging, controle en evaluatie van bestuurszaken. Concreet gaat het om personeelszaken, organisatieontwikkeling, ICT, e-government, vastgoed, facilitair management, overheidsopdrachten, wetsmatiging en regelgeving
- ✓ Licentiaat in de Rechten en Licentiaat in Bestuurskunde en Overheidsmanagement
- ✓ Geboren in Bukavu (Congo)
- ✓ Werkt in Brussel
- ✓ Woont in Rotselaar
- ✓ Ambtenaar sinds 1977
- ✓ Getrouwd met Bernadette, een dochter (Sara, 25) en een zoon (Sam, 23)
- ✓ Zegt over zichzelf: “Het irriteert me mateloos dat de dingen niet vooruitgaan”

André Lathouwers (54)

(rechts op de foto)

- ✓ Medewerker bij het agentschap Jongerenwelzijn, regio West-Vlaanderen, regionaal informatica-aanspreekpunt
- ✓ Het agentschap Jongerenwelzijn (1030 personeelsleden) biedt jongeren in een moeilijke situatie een uitweg, zoekt voor hen de juiste hulp of ondersteunt hulpverleningstrajecten (bijvoorbeeld een plaatsing of een begeleiding)
- ✓ Diploma Boekhouden
- ✓ Geboren in Hasselt
- ✓ Werkt in Brugge
- ✓ Woont in Blankenberge
- ✓ Ambtenaar sinds 1978
- ✓ Getrouwd met Alma, een dochter (Jamie, 24) en een zoon (James, 19)
- ✓ Zegt over zichzelf: “Ik ben gehandicapt, maar kan alles zelfstandig en heb al heel mijn leven mijn plan getrokken”

“We moeten weer meer risico’s durven nemen”, zegt Luc Lathouwers, secretaris-generaal van het Departement Bestuurszaken. “De Vlaamse overheid functioneert, maar de laatste jaren hebben we te veel stilgestaan. Daar moeten we wat aan doen. We moeten weer meer durven.” Dat vindt ook naamenoot en beste vriend, beste collega André Lathouwers, medewerker bij het agentschap Jongerenwelzijn en altijd te vinden voor een nieuwe uitdaging. “We moeten er gewoon voor gaan. Dat heb ik ook altijd gedaan. Ondanks mijn handicap”, zegt André, een van de weinige dove collega’s bij de Vlaamse overheid.

FRANK WILLEMSEN EN LEEN DE DYCKER

Luc en André zijn geen directe familie, maar ze hebben wel gemeenschappelijke wortels en voorouders. “De Lathouwersen gaan terug tot de Tempeliers, verbonden aan de commanderij van Alden Biesen. We blijven zelfs een wapenschild te hebben”, vertelt André. De twee kennen elkaar van midden jaren tachtig op de toen nog jonge Vlaamse administratie. Hun gemeenschappelijke naam en hun uitgesproken persoonlijkheid schepte toen een band. Ze waren elkaar wat uit het oog verloren, maar zijn elkaar weer op het spoor gekomen via Facebook, een van die sociale media die hen net als nieuwe technologieën mateloos boeit. Op Lucs bureau ligt een Applenotebook, een iPhone en een iPad. André heeft een Samsung-smartphone waarmee hij onder andere videoskypend kan communiceren met zijn slechthorende vrouw Alma. “In gebarentaal”, klinkt het.

ANDRÉ: “Mijn ouders waren allebei doof en ik ben met ernstige gehoorproblemen geboren, net als mijn zus. Tot mijn twaalfde sprak ik niet en kende ik alleen gebarentaal. Ik had op de dovenschool gezeten en zou toen naar het middelbaar gaan. Ik kreeg vier opties: timmerman, slager,

schilder of kleermaker worden. Dat waren de enige vier beroepen waar dove mensen destijds voor konden studeren. Dat zag ik niet zitten en ik ben tegen het advies van mijn ouders naar een gewone school gegaan. Daar heb ik ook leren praten dankzij intensieve logopedie. Toen ik afstudeerde als boekhouder, heb ik nog even overwogen om naar de universiteit te gaan, maar je had toen als dove persoon veel minder mogelijkheden. Er waren geen tolken. En ik had alles al alleen moeten doen op de middelbare school.”

Jullie zijn onmiddellijk na jullie eindexamen begonnen bij de overheid. Waren jullie voorbestemd om ambtenaar te worden?

ANDRÉ: “Toen ik afstudeerde, vond ik gewoonweg geen werk. Na drie maanden zoeken ben ik naar de staatssecretaris voor Streekontwikkeling gestapt. Die was van de streek en stond bekend om zijn inzet om doven en slechthorenden aan werk te helpen. Die zei meteen: ‘Kom maandag maar naar Brussel. Je kan bij mij beginnen.’ ‘Als wat?’ ‘Dat zien we wel.’ En dus ging ik naar Brussel, waar ze me vroegen of ik kon lezen. Ja, dus. En ik mocht teksten die de typisten

Luc Lathouwers: "De negatieve kant aan ervaring hebben is dat je steeds minder snel verrast wordt."

hadden ingetikt, nalezen en corrigeren. Wat later kon ik naar de Directie der Rustoordn bij het Ministerie van Volksgezondheid. Ik deed mee aan gewone wervingsexamens, slaagde en werd vastbenoemd."

LUC: "Ik wilde na mijn studie Rechten eigenlijk magistraat worden, maar dan moest je eerst de advocatuur in. Dat zag ik niet zitten. Mijn vader was echter ambtenaar op het Ministerie van Financiën en kende via vrienden de secretaris-generaal van Binnenlandse Zaken. Die liet weten dat ze iemand zochten met interesse voor personeel en organisatie. Ik was meteen geïnteresseerd en kon via een tewerkstellingsprogramma aan de slag op de staf van die secretaris-generaal. Dat beviel mij en ik ben gebleven."

Wat is het verschil met werken voor de overheid toen en nu?

LUC: "Alleen al in tijd zijn de uren dat we werken, zo goed als verdubbeld. En dan heb ik het nog niet over de werkdruk die gestegen is."

ANDRÉ: "Er is alleen nog werk, werk, werk. Voor een praatje in de gang is er amper tijd in vergelijking met 30 jaar geleden"

LUC: "En met de informatica en elektronica van vandaag gaat het allemaal nog sneller."

Hoeveel uren per week werkt u nu?

LUC: "12 uur per dag of 60 uur per week. Daar komen nog de uren bij dat ik 's avonds aan de slag ben. Ik ervaar dat allemaal niet als ondoenbaar, al zijn ze het daar thuis niet helemaal mee eens. De tijd op het kabinet-Vanden Bossche (SP-minister van Ambtenarenzaken in de jaren negentig,

red.), was niet te doen. Het leven was daar hard, maar je had wel het gevoel dat wat je deed, ook impact had."

ANDRÉ: "Vroeger werkte ik gauw tien uur per dag en nam ik ook nog werk mee naar huis. Tegenwoordig doe ik het wel wat rustiger aan."

Was het de moeite waard om uw kinderen niet te zien opgroeien?

LUC: "Ik heb hen wel zien opgroeien. Ik zorgde 's ochtends voor de kinderen en mijn vrouw 's avonds, aangezien ik nooit wist wanneer ik naar huis kon gaan. Ik had het in de week druk, maar was in de weekends wel beschikbaar. En als ze leerden paardrijden, ging ik mee leren paardrijden. Als ze leerden vioolspelen, ging ik mee leren vioolspelen."

"Voor een praatje in de gang is er amper tijd"

ANDRÉ LATHOUWERS

ANDRÉ: "Mijn vrouw is halftijds begonnen te werken toen ze zwanger was van ons eerste kind. Dat viel dus allemaal te combineren. Ik werkte wel hard en had het ook nog razend druk in mijn vrije tijd door de engagementen die ik in verschillende verenigingen op mij had genomen. Maar ik heb mijn kinderen wel zien opgroeien. Ik ging mee naar het turnen en het voetbal, zoals een goede papa. Maar op een bepaald moment heeft mijn vrouw toch gezegd: 'Ik heb geen man meer. Het is tijd om te kiezen.' Ik heb voor ons gezin gekozen en al die extra activiteiten afgebouwd. Nu hebben we weer meer tijd voor elkaar."

Wordt u goed betaald voor het werk dat u doet?

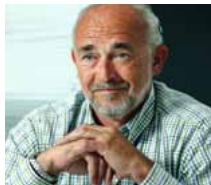
LUC: "Ik vind dat ik goed betaald word binnen de context van de Vlaamse overheid (zo'n 5000 euro netto, red.)."

ANDRÉ: "Ik mag niet klagen. Ik verdien netto 2100 euro, maar dat is nu al zes jaar zo. Ik kan geen opslag meer krijgen omdat ik aan het plafond zit voor een niveau C."

Hebt u door uw handicap hulp nodig op uw werk of kunt u gewoon uw job doen zoals een andere collega dat kan?

ANDRÉ: "Ik kan alles zelf, behalve telefoneren. Vroeger, met mijn hoorraampje, lukte dat wel, maar midden 2007 werd ik helemaal doof. Ik heb toen gekozen voor een Cochleair Implant (elektroden die rechtstreeks contact maken met de gehoorzenuw buiten het gehoorstelsel om, red.). Dat werkt, maar er mee bellen gaat moeilijk. Daarom bundel ik al mijn telefoons op donderdagnamiddag en handel ik die af met behulp van een tolk. Die luistert en vertaalt in gebarentaal, waarop ik antwoord. Vaak merkt de persoon aan de andere kant van de lijn niet dat ik doof ben. Er wordt nu ook een systeem geïnstalleerd waarbij ik online dag en nacht een tolk kan oproepen en ik op het scherm zijn vertaling in gebaren zie. Maar dat zit nog in een experimentele fase."

De Vlaamse overheid heeft streefcijfers voor personen met een handicap: tegen 2015 moet 4,5 procent van het personeel een collega met een handicap zijn. Nu is dat amper 1,2 procent. Zijn die streefcijfers haalbaar?

André Lathouwers: "Ik kan alles zelf, behalve telefoneren. Dat doe ik nu met behulp van een tolk."

LUC: "De moeilijkheid is het aanbod op de vraag af te stemmen: personen met een handicap aannemen omdat ze gehandicapt zijn, heeft weinig zin. Je moet hen iets nuttigs laten doen, anders voelen ze zich niet gewaardeerd. Het kost vaak veel geld voor ze kunnen functioneren en rendabel zijn. Bovendien is voor elke handicap een specifieke aanpak nodig en hebben we niet altijd de ervaring om er goed mee om te gaan of om erop in te spelen."

ANDRÉ: "Er zijn ook minder gehandicapten die een hogere opleiding hebben gevolgd en dat is wat je tegenwoordig vaak nodig hebt om bij de overheid aan de slag te kunnen. Er zijn natuurlijk ook gehandicapten die kunnen voortstuderen nu er meer hulpmogelijkheden zijn, maar klaarblijkelijk zijn er niet genoeg die willen werken voor de Vlaamse overheid."

LUC: "We gaan die streefcijfers voor gehandicapten niet halen. Daarom zijn we dat aan het herbekijken en zoeken we uit wat wel haalbaar is."

Dat is gemakkelijk. De streefcijfers laten zakken om ze te kunnen halen.

LUC: "Bestuurszaken is gaan kijken hoeveel mensen met een handicap zich aanmelden op de arbeidsmarkt en welke streefcijfers alle organisaties binnen de Vlaamse overheid haalbaar vinden. Op basis van die twee criteria kunnen we een nieuw streefcijfer vastleggen. Maar het zal nog een moeilijke discussie worden met het parlement en de regering. Het ligt allemaal nogal gevoelig."

Ingrijpen in de structuur van de Vlaamse overheid ligt ook 'nogal

gevoelig'. U hebt drie grote reorganisaties mee aangestuurd. Is er een vierde nodig?

LUC: "Om de tien jaar wordt de Vlaamse overheid gereorganiseerd. De eerste reorganisatie vond plaats begin 1980 bij de uitbouw van de Vlaamse overheid. Begin jaren negentig onder Vanden Bossche is de volgende gekomen en in 2000 is men met de operatie Beter Bestuurlijk Beleid gestart. Die reorganisatie heeft echter te lang aangesleept en BBB is pas in 2006 in uitvoering gebracht. Te laat, volgens mij. We moeten dus nu al een aantal dingen herbekijken."

"Er zijn nu meer dan zeventig topambtenaren. Dat is te veel"

LUC LATHOUWERS

Wat gaat er niet goed vanuit organisatorisch standpunt?

LUC: "We zijn tien jaar geleden redelijk vooruitstrevend geweest met onze organisatie, maar we zijn blijven stilstaan. Dat heeft veel te maken met de opdeling van de organisatie door BBB. Er zijn nu meer dan zeventig topambtenaren. Dat is te veel, zeker omdat die allemaal 20 beetje hun zin doen op het vlak van personeel, ICT ... We moeten op zoek naar structuren en organisatie technieken die synergieën stimuleren. Er is gelukkig al een begin van samenwerking, al was het maar omdat de topambtenaren door de besparingen geen geld meer hebben om het allemaal op hun eentje te doen."

ANDRÉ: "Als er nog wat meer bespa-

ringen zouden zijn, zou er misschien nog beter worden samengewerkt. Het ontbreekt BBB trouwens aan een 4de B, als je 't mij vraagt: die van beloningsbeleid. Ambtenaren worden nu betaald volgens hun functie en graad en niet volgens het werk dat ze effectief doen. Daar heb ik toch wel wat moeite mee."

LUC: "We hebben de laatste jaren ook veel ingezet op controle. Dat is goed als het om financiële zaken gaat, maar de controle is doorgeslagen en beperkt de creativiteit en innovatie. We moeten weer meer risico's durven nemen."

U bent allebei gevoerdde vijftigers. Begint u al uit te kijken naar uw pensioen?

ANDRÉ: "Ik ben het wat moe, maar ben nog te jong om te stoppen. Ik ga nog vijf à zes jaar doorwerken en op mijn 62ste stoppen. Dan ga ik me weer bezighouden met vrijwilligerswerk."

LUC: "Ik sta er soms al wel eens bij stil. Het is zoals André zegt. Je wordt het op den duur wat moe. Vooral mentaal. Je hebt het allemaal al eens meegeemaakt. Nieuwe dingen doen werkt motiverend, maar zelfs die nieuwe dingen worden snel voorspelbaar. Dat is de negatieve kant aan ervaring hebben. Je wordt steeds minder snel verrast."

Niet dat we u hier weg willen, maar wat weerhoudt u ervan om iets anders te gaan doen?

LUC: "Ik wil wel, maar er is weinig flexibiliteit binnen de Vlaamse overheid op dat vlak. Niet alleen op het topniveau, maar op alle niveaus. Ook daar moeten we wat aan doen."

Veel succes daarmee.

Schol

Federaal collega Marc De Buck, ambtenaar bij de FOD Financiën, mag opnieuw whisky schenken op degustatie-avonden. Dat heeft de Raad van State beslist. De man, die na zijn uren ondervoorzitter is van een Gentse whiskyclub, had van zijn baas het verbod gekregen om nog langer whisky te schenken 'omdat het niet strookt met de waardigheid van het ambt'. Nochtans deed hij dat al twaalf jaar zonder enig probleem. Tot in 2008 de wet veranderde: niet de minister van Financiën, maar de voorzitter van het directiecomité moest vanaf toen toestemming geven voor de cumulatiemachtiging. Om de indruk te vermijden dat hij in het zwart zou werken, vraagt De Buck elk jaar toestemming en geeft hij zijn whiskyactiviteiten aan als bijberoep. Ook al verdient hij er niets aan. De weigering van het directiecomité werd nu dus aangevochten bij de Raad van State. En die floot de bazen terug.

Kuch 1

De ambtenaren van de Zweedse gemeente Landskrona mogen thuis niet meer roken. Ze mochten dat al niet meer op het gemeentehuis en buiten op de stoep, maar nu wil de gemeente het strenge rookverbod uitbreiden naar de huiselijke sfeer, want 'ambtenaren moeten het goede voorbeeld geven'. De reacties op het verbod zijn zeer uiteenlopend. Sommigen noemen het plan belachelijk en moralistisch, en vragen zich af hoe ver een werkgever kan gaan bij het opleggen van regels. Anti-rokers zijn wel te vinden voor het voorstel.

Brownies

Het moest een doodgewone, gezellige koffiepauze worden op een overheidskantoor in Victoria, Canada. Een van de collega's trakteerde op zelfgemaakte brownies. Maar in plaats van een chocoladerush kregen de werknemers een ijl gevoel in het hoofd, werden hun ledematen gevoelloos en raakten ze gedesoriënteerd. Drie van hen werden zelfs uit voorzorg naar het ziekenhuis gebracht. De politie vermoedde een poging tot vergiftiging. Onderzoek wees echter uit dat de brownies gekruid waren met een vleugje marihuana. De collega die ze had meegebracht, vertelde dat haar zoon ze had klaargeemaakt. Die was vergeten om zijn moeder op de hoogte te brengen van zijn geheime ingrediënt.

Hakbijl

De Griekse regering heeft beslist om 30 000 oudere ambtenaren vervroegd met pensioen te sturen of te ontslaan. Dat plan vloeit voort uit de grondige sanering van de overheidsfinanciën, waarbij nu voor het eerst nadrukkelijk de overheidsbedrijven in het vizier komen. Zo'n 150 instellingen zijn getroffen door de maatregelen. Die moeten zo snel mogelijk een lijst publiceren van werknemers die in een zogenaamde arbeidsreserve zullen worden ondergebracht. De 30 000 collega's krijgen gedurende één jaar nog 60 procent van hun wedde uitbetaald en worden daarna ontslagen. Per instelling gaat het om minstens 10 procent van het personeelsbestand.

Kuch 2

Onze Waalse collega's moeten voortaan uitpakken als ze willen roken. De minuten die ze aan hun nicotineverslaving spenderen, worden dus afgetrokken van hun arbeidstijd. Volgens het Verbod voor Belgische Ondernemingen "verwacht je een dergelijke maatregel niet bij een volwassen personeelsbeleid. Een bedrijf moet zijn mensen beoordelen op hun prestaties, los van de vraag hoeveel tijd ze spenderen aan roken, het bezoeken van sociale netwerksites of het eten van appels." De vakbonden van onze Waalse collega's vinden het dan weer "een nieuwe stigmatisering van rokers" en willen dat de directie terugkomt op de plannen.

Verdient u bij de overheid meer dan in de privé?

Volgens een onderzoek van VOKA en onderzoeksbureau Hudson verdient u bij de overheid meer dan in de privésector. Hr-bureau SD Worx stelt dan weer dat onze personeelsverantwoordelijken als beloningspakket als een handicap zien om talent aan te trekken. Is ons loon nu (te) aantrekkelijk of niet? 13 zocht het uit.

VEERLE VAN DEN BROECK

"We schrokken van het feit dat je bij de overheid meer zou verdienen dan in de privésector", zegt Karolien Van Dorpe, hr-generalist van het Departement Bestuurszaken. "Eerdere onderzoeken uit 2008 en 2010 die de lonen van de privésector en de overheid vergelijken, beweren immers het tegenovergestelde." De manier waarop het onderzoek gevoerd is, roept vragen op bij de collega's van Bestuurszaken. "Het is nogal kort door de bocht om over 'de' overheid te spreken", duidt Van Dorpe. "De studie kijkt alleen naar het loonpakket van statutaire ambtenaren van niveau A, B en C. Als je het loon van contractuelen meetelt, zakt dat gemiddelde loon. Contractuelen gaan immers niet over naar een hogere salarisschaal, zoals dat bij statutairen het geval is na zes en twaalf

"Het VOKA-onderzoek schat ons loonpakket te hoog in"

KAROLIEN VAN DORPE, HR-GENERALIST BIJ HET DEPARTEMENT BESTUURSZAKEN

jaar dienst. Iemand van niveau B verdient bijvoorbeeld na 27 jaar als contractueel 20 % minder dan als statutair." Ook bij de berekening van het loon van ons management heeft het Departement Bestuurszaken zijn twijfels. "De studie telt alle lonen van midden- en topkader op en houdt geen rekening

Zowel de overheid als de privésector hebben het moeilijk om knelpuntberoepen zoals ingenieurs in te vullen.

met het aantal mensen in die functies. Dat er minder topambtenaren zijn dan bijvoorbeeld afdelingshoofden is belangrijk bij de berekening van een gemiddeld loon. Bij de berekening van het gemiddelde loon in de privésector daarentegen houdt de studie alleen rekening met de lonen van lager kader en niet van topkader."

"Dat zijn maar twee voorbeelden van hoe ons gemiddelde loon niet correct berekend wordt in de studie. Het onderzoek schat ons loonpakket systematisch te hoog in", zegt Van Dorpe. "Toch is het een nuttige oefening. Ze levert ons heel wat waardevolle gegevens over de beloning in de privésector die we kunnen meenemen in het project Modern hr-beleid waar ons departement mee bezig is (zie p. 32, red)."

Ook Jobpunt Vlaanderen trekt de conclusie van VOKA en Hudson in twijfel. "Bij het begin van je carrière verdienen je bij de overheid vaak meer, soms tot 500 euro per maand", duidt communicatieverantwoordelijke Elke Van Leerberghe. "Maar dat voordeel verdwijnt op termijn. Voor sommige managementfuncties heb je in de privésector betere voor-

waarden dan bij de overheid. Bij Jobpunt merken we dat het moeilijker is mensen met ervaring aan te trekken omdat zij op dat moment evenveel of meer verdienen en extralegale voordelen krijgen."

Is ons beloningspakket dan een handi-

"Het loonvoordeel bij de overheid verdwijnt met de jaren dienst"

ELKE VAN LEEBERGHE, COMMUNICATIEVERANTWOORDELIJKE BIJ JOBPUNT VLAANDEREN

cap om talent aan trekken, zoals de personeelsverantwoordelijken zeggen in een enquête van hr-bureau SD Worx? "Ik denk dat we verder moeten kijken dan ons beloningspakket", zegt Van Leerberghe. De Vlaamse overheid heeft het vooral moeilijk om ingenieurs of ICT'ers aan te trekken, maar dat is ook zo in de privésector. De Vlaamse overheid moet werk maken van haar imago als werkgever door haar minder bekende troeven uit te spelen: interessante projecten, maatschappelijk belang ... Dat iedereen nu weet dat de overheid goed betaalt, is mooi meegenomen."

1 miljoen bomen

Bomen met de voeten in het water. Sevendonck, een broekbos ten zuiden van Turnhout, telt er maar liefst 65 hectare van, beheerd door de collega's van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB).

Vlaanderen heeft 147 000 hectare bos, goed voor 10,8 % van de totale oppervlakte. Daarmee zijn we een van de bosarmste streken in Europa. Dit Internationaal Jaar van het Bos is een mooie gelegenheid om nog meer dan anders stil te staan bij het belang van onze bossen. En om in actie te schieten, met de campagne *1 miljoen bomen* van het ANB en de Vereniging voor Bos in Vlaanderen bijvoorbeeld. Op 3 oktober werd het doel '1 miljoen nieuwe bomen voor 6 miljoen Vlamingen' behaald.

www.1miljoenbomen.be

Foto: Vilda

Wat krijgt het personeel?

De discussie over warme maaltijden in de nieuwe VAC's sleepte lang aan. Ze komen er nu toch, weliswaar misschien vacuüm verpakt.

**15
miljoen
euro!**

Het sectoraal akkoord voor 2010-2012 is eindelijk rond. Rond de tijd dat u dit leest, zetten de onderhandelaars normaalgezien officieel hun handtekening onder het akkoord. Maar 13 kon het alvast op voorhand inkijken. Een hoger bedrag voor de maaltijdcheques en een hogere eindejaarstoelage zijn de maatregelen die het meest in het oog springen. Maar uiteindelijk zit er nog heel wat meer in. Voor ruim 15 miljoen euro in totaal. Opvallend: de meeste financiële maatregelen gaan pas in vanaf 2013, wanneer de regering hoopt minder krap bij kas te zitten.

MAARTEN DE GENDT

Twintig maanden heeft het geduurd voor vakbonden en werkgevers een akkoord bereikten. De vakbonden hadden dan ook in juni vorig jaar de onderhandelings tafel verlaten omdat de Vlaamse Regering vanwege de besparingen op geen enkele financiële eis van de vakbonden wou ingaan. Pas vier maanden geleden kwam er toch geld op tafel. En toen ging het vrij snel. Alleen over de warme maaltijden in Brugge en Gent werd nog enkele maanden gepalaverd. Maar uiteindelijk is ook daar een oplossing gevonden.

"Iedereen tevreden over akkoord"

Frans Cornelis terug. "Ik ben ook blij dat het College van Ambtenaren-Generaal (CAG) mee aan de onderhandelingsstaf zat. Daardoor worden de afspraken ook door de leidinggevenden gedragen en zullen ze ook beter uitgevoerd worden."

De onderhandelingshebben veel bloed, zweet en tranen gekost, vinden ook de vakbonden. "Ze duurden zelfs langer dan de federale regeringsonderhandelingen", aldus een van de onderhandelingsgenen. De vakbonden zijn alvast unaniem tevreden over de verhoging van de maaltijdcheques en van de eindejaars-toelage. **Jan Van Wesemael** (ACOD): "Zeker de verhoging van de eindejaars-toelage is een maatregel waar ieder personeelslid iets aan heeft. En het is ook een sociale maatregel: hoe lager je niveau, hoe meer je krijgt."

Christophe Vandenberghe (ACV-Openbare Diensten) vult aan: "Voor de eerste keer gaat er ook geld van het sectoraal akkoord naar het welzijn van de personeelsleden. Om de kwaliteit van de kinderopvang te verbeteren en het aantal uren en locaties op te trekken. En om toch warme maaltijden te serveren in de VAC's in Brugge en Gent."

"Het waren moeilijke onderhandelingen, maar we hebben nu toch een akkoord waar alle partijen tevreden mee kunnen zijn", blikt gevolmachtigd onderhandelaar

Die warme maaltijden lagen emotioneel zeer gevoelig, aldus de vakbonden. Omdat ze het personeel in de verschillende VAC's gelijk wilden behandelen, maar ook omdat ze een uitbesteding aan een private cateraar wilden vermijden.

"Zeker even belangrijk als de onmiddellijke voelbare voordelen zijn de principiële beslissingen over contractuelen", aldus **Jos Mermans** (VSOA). "Bijvoor-

beeld dat catering- en schoonmaakpersoneel naar een tweede salarisschaal kunnen doorgroeien.

En ook het engagement om een tweede pensioenpijler te starten voor die mensen is een serieuze doorbraak, waarvan we het effect op langere termijn zullen zien." Al benadrukken de vakbonden wel dat ze boven alles statutaire tewerkstelling blijven verdedigen.

De werkgeverskant is ook tevreden met de nieuwe mogelijkheden voor contractuelen. "Dit is een eerste aanzet om uiteindelijk alle contractuelen een loopbaanperspectief te kunnen bieden", verklaart **Dirk Vanderpoorten** van het CAG. "Verder is het positief dat er een solidariteitsmechanisme komt tussen entiteiten met veel oudere en met veel jongere werknemers. Ook goed is dat er alvast 2,6 miljoen euro uitgetrokken wordt voor het project Modern hr-beleid. In 2012 gaan we een aantal innoverende voorstellen uitwerken rond modern hr-beleid (zie p. 32). Ik hoop dan ook dat we die in het volgende sectoraal akkoord, voor 2013-2014, kunnen verankeren."

Wat staat er in?

Hogere eindejaarsloelage

In 2013 en 2014 gaat uw eindejaarsloelage in totaal negen procent omhoog. De tabel hieronder toont hoe de eindejaarsloelage de komende jaren berekend wordt. Het gaat telkens om een percentage van uw maandloon van november.

Rang	Vandaag	2013	2014
E, D1	73,50 %	77,18 %	80,12 %
D2, D3, C1, B1	67,60 %	70,98 %	73,68 %
C2, C3, B2, B3, A1	60,80 %	63,84 %	66,27 %
A2 en hoger	54,60 %	57,33 %	59,51 %

Maaltijdcheques van 7 euro

Vanaf 1 december 2012 krijgt iedereen maaltijdcheques van 7 euro. De eerste lading cheques van 7 euro krijgt u normaal gezien in januari 2013 in de bus. Alleen de werkgeversbijdrage wordt verhoogd; uw eigen werknemersbijdrage blijft 1,09 euro per maaltijdcheque.

Voor alle lezers die nu maaltijdcheques van 5 euro krijgen, betekent dat 2 euro extra inkomsten per dag. Voor collega's die nu al voordeliger maaltijdcheques krijgen, is er niet in compenserende maatregelen voorzien. De compenserende toelage uit het vorige sectoraal akkoord, die zo'n 4000 collega's in tien agentschappen krijgen, dooft uit. Dat betekent dat vanaf 1 december 2012 nieuwe personeelsleden in die agentschappen de toelage niet meer zullen ontvangen. De papieren maaltijdcheques worden vervangen door elektronische maaltijdcheques. Die komen er misschien al in 2012.

Meer kilometervergoedingen

Vanaf 1 januari 2013 verhoogt de fietsvergoeding van 0,15 euro naar 0,21

euro per kilometer. Vanaf diezelfde datum krijgt u ook de normale kilometervergoeding voor dienstverplaatsingen met uw eigen auto vanuit uw woonplaats. Nu is dat nog beperkt tot 60 % van de normale kilometervergoeding. Tot slot krijgen ook meer collega's met een handicap recht op een tegemoetkoming omdat ze niet met het openbaar vervoer naar het werk kunnen. Ook collega's die recht hebben op de Vlaamse ondersteuningspremie, komen nu in aanmerking. Daarvoor moet wel eerst het Vlaams personeelsstatuut gewijzigd worden.

Meer kinderopvang, maar duurder

Er komen meer plaatsen in de vaktieopvang voor kinderen. Vanaf 2013 is er geld voor 3000 extra opvangdagen. Dat zijn minstens 50 extra kinderen gedurende een heel jaar, al zal dat in de praktijk waarschijnlijk tot bijna 100 kinderen oplopen, omdat de meeste niet elke dag komen. Waar de plaatsen precies komen, staat nog niet vast. Sommige locaties zullen uitbreiden, en mogelijk komen er ook nieuwe locaties bij. Onder andere in Aalst en Kortrijk is er vraag naar, dus dat zijn alvast kanshebbers.

Vanaf 1 januari 2013 stijgt de dagprijs per kind naar 7 euro. Maar u zou dat bedrag wel kunnen inbrengen bij de belastingen, zodat u uiteindelijk 3,50 euro terugkrijgt. Netto kost één dag u dus 1 euro meer vanaf 2013. Momenteel is onze kinderopvang op de meeste locaties nog niet aftrekbaar van de belastingen. De Vlaamse overheid trekt daarom ook zelf meer geld uit voor de opvang, zodat ze wel aan alle voorchriften kan voldoen.

Schaalverhoging catering- en schoonmaakpersoneel

Vanaf 1 januari 2013 kunnen sommige contractuele personeelsleden overstappen naar een tweede salarisschaal, bijvoorbeeld van D111 naar D112. Dat is nieuw, want tot nu toe was die sprong alleen mogelijk voor statutaire collega's. Contractuelen blijven in principe steeds in de laagste salarisschaal van hun graad en rang.

Geldt dit ook voor u?

Het sectoraal akkoord 2010-2012 geldt voor zo'n 27 000 lezers van 13. Maar een kleine 11 000 collega's vallen erbuiten. Omdat ze de regels van de privésector moeten volgen of omdat ze in een heel specifieke situatie zitten. De volgende collega's vallen buiten het sectoraal akkoord:

- alle collega's van De Lijn
- de collega's uit de privaatrechtelijke agentschappen: de Rand, Jobpunt Vlaanderen, PMV, LRM, FWO, Herculestichting, ESF-agentschap en VLAM
- de onderwijsinspecteurs van het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming
- het instructiepersoneel en technisch omkaderingspersoneel van de VDAB
- de 'eigen vermogens' van ILVO, INBO, ANB en het Waterbouwkundig Laboratorium (Departement MOW)
- de provinciegouverneurs en de arrondissementscommissarissen
- de kabinetsleden van de Vlaamse ministers

De nieuwe mogelijkheid komt er specifiek voor contractuele collega's in schoonmaak en cateringfuncties die over voldoende anciënniteit beschikken. In totaal komen 1072 collega's de komende jaren in aanmerking voor de overgang naar een hogere salarisschaal.

Warme maaltijden in Brugge en Gent

In de nieuwe Vlaamse Administratieve Centra (VAC) in Brugge en Gent komen toch warme maaltijden, voor dezelfde prijs als in de andere VAC's en in de Brusselse Noordwijk. Door de besparingen waren de warme keukens eerst geschrapt uit de plannen, en zou er alleen nog een broodjeskeuken komen. Nu komen er dus toch warme maaltijden. Al is het nog niet zeker waar die vandaan zullen komen. Ofwel worden de maaltijden aangekocht bij de personeelskeuken van een andere overheidsdienst in de buurt, ofwel worden er in de VAC's vacuümverpakte maaltijden opgewarmd.

Aanvullend pensioen

Er komt een tweede pensioenopbouw voor sommige groepen contractuelen. Het gaat om contractuele collega's die in dienst zijn om de zogenaamde 'bijkomende en specifieke opdrachten' uit te voeren. Dat zijn onder meer catering- en schoonmaakcollega's, maar ook

bijvoorbeeld gezinsondersteuners bij Kind en Gezin of redders in een Bloso-centrum. Het is niet bedoeld voor andere contractuelen, bijvoorbeeld in vervangingsopdrachten. Het gaat nog maar om een principiële afspraak. De echte onderhandelingen over de tweede pensioenpijler starten pas nadat er een federale kaderwet over is opgesteld.

Geen naakte ontslagen

De voorbije en lopende besparingsmaatregelen mogen niet leiden tot naakte ontslagen bij contractuelen van onbepaalde duur. Om de vergrijpskosten in sommige entiteiten met veel jong personeel op te vangen, moet er vanaf 2012 een herverdelingsmechanisme komen tussen de 'oude' en de 'jonge' entiteiten.

En verder

Verder een aantal voorzichtige afspraken die passen binnen het project Modern hr-beleid (zie ook p. 32). Het gaat onder meer om de evaluatie en vereenvoudiging van de verlofstelsels, de verbetering van de arbeidsvoorwaarden voor langdurig contractuelen, de indeling van alle functies in functiefamilies en functieklassen... Vaak is het niet meer dan een afspraak om verder te onderhandelen of om een lopend project voort te zetten.

VEERLE DE MEESTER, REGISTRATOR IN HET KONINKLIJK MUSEUM
VOOR SCHONE KUNSTEN ANTWERPEN (KMSKA)

"Schilderijen reizen nooit alleen"

Profiel

Leeftijd 39 • **Werkt sinds** 2004 bij het KMSKA • **Loon** 1885,30 euro netto/maand (+ maaltijdcheques en hospitalisatieverzekering) • **Niveau** A • **Werkt** van 7.45 uur tot 16.30 uur • **Opleiding** Meester in de beeldende kunsten, restaurator • **Woont** in Gent, **werkt** in Antwerpen • **Komt naar het werk** met de trein • **Werkt** nauw samen met haar drie collega's-registratoren, 3 restauratoren en de behoudsmedewerker

Volg de dag van Veerle →

"Soms reizen we in eerste klasse en reserveren we ook een zitje voor het kunstwerk"

"Een schilderij of beeldhouwwerk van het KMSKA mag nooit zonder begeleiding naar een ander museum reizen. Tijdens zo'n verhuizing kijk ik erop toe dat er niets misloopt", zegt Veerle De Meester, registrarior in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA). Haar job is echter veel meer dan dat. 13 volgde Veerle tijdens de verhuizing van twaalf werken naar het Kasteel van Gaasbeek.

VEERLE VAN DEN BROECK

Wat houdt uw job allemaal in?

"Registratoren bekommeren zich onder meer om de kunstwerken die het KMSKA uitleent aan of leent van andere musea. Ik hou me vooral bezig met de werken die ons museum tijdelijk verlaten. Dat begint bij de aanvraag. Soms vragen musea om een specifiek werk. Dan gaan we na of dat werk in die periode beschikbaar is. Het gebeurt ook dat we een pakket werken rond een bepaald thema samenstellen voor een tentoonstelling. Daarnaast verzorgen we de object- en standplaatsregistratie. Als er een nieuw werk in de collectie komt, moeten we alle info over dat werk opzoeken en in een database invoeren, aangeven waar het werk bewaard wordt enzovoort."

Lenen jullie alle werken uit?

"Nee. Onze restauratoren maken eerst een conditierapport. Kan het werk

reizen? Bij de grote panelen van Rubens is dat bijvoorbeeld onmogelijk. In welke staat is het werk? Daarbij speelt ouderdom niet altijd een rol. Onze restauratoren geven ook een verpakkings- en opstellingsadvies en maken het werk klaar voor de bruikleen. Soms biedt een topmuseum als de National Gallery in Washington aan om een geleend werk te restaureren. Dat is een kans die we zeker niet laten liggen. Wie een werk van het KMSKA in bruikleen neemt, betaalt de onkosten voor de reis, het werk dat erin kruip, de koerier en de verzekering van de werken."

Gaan jullie altijd mee?

"Bijna altijd. Af en toe gaat een registrarior van een ander museum mee, als er werken uit verschillende Belgische musea naar een buitenlandse tentoonstelling reizen. We lopen geen enkel risico. We zijn erbij vanaf het moment dat de werken ingepakt

worden tot het ogenblik dat het werk opgesteld of opgehangen wordt in het andere museum. Voor zo'n verhuizing werken we samen met firma's die gespecialiseerd zijn in verhuizing van kunst. Vlak voor de werken in speciale kisten gelegd worden, kijk ik nog eens na of alle gegevens op het conditierapport met de werkelijkheid kloppen. Soms is een buitenlandse trip wel stresserend. Je weet niet hoe je werken op het vliegtuig gezet worden. Kleine dingen nemen we mee in de handbagage. We reizen dan in eerste klasse en reserveren ook een zitje voor het kunstwerk."

Wat doe je als je eenmaal op je bestemming bent?

"Bij aankomst in het buitenland wachten we 12 tot 24 uur om de kisten te openen. Zo kunnen de werken langzaam wennen aan het klimaat van de nieuwe omgeving. Als de kisten eenmaal open zijn, controleren we de conditie van de werken en kijken we erop toe dat ze correct opgehangen worden. Op het einde van de bruikleen halen we de werken zelf weer op. Soms koppelen we een paar dagen vakantie aan onze dienstreis. De extra hotelkosten betalen we natuurlijk zelf. Meestal doe ik één buitenlandse trip binnen Europa en één grotere reis per jaar. Binnen België reis ik een vijftal keer per jaar mee."

08:10

In het beeldendepot van het KMSKA in de Antwerpse haven halen externe kunstverhuizers drie beelden op die naar het Kasteel van Gaasbeek moeten. Veerle kijkt toe of de *Gevalen kariatide* van de Franse kunstenaar Auguste Rodin juist verpakt wordt.

09:21

De volgende halte is het KMSKA, waar negen schilderijen opgehaald moeten worden. "Voor de verhuizers een werk in de kist stoppen, kijk ik na of de gegevens op het conditierapport overeenkomen met de werkelijkheid. Is er niets veranderd sinds de laatste controle? Is het werk niet verschoven in de lijst?"

11:16

Veerle bekijkt nog enkele mails. Administratie slokt zo'n 60 % van haar tijd op.

12:46

Gaasbeek, Vlaams-Brabant. De vrachtwagen is te hoog om onder de poort van het kasteel door te kunnen. De verhuizers laden enkele werken over in een bestelwagen die wel onder de poort kan. Veerle kijkt of er niets misloopt.

14:01

Veerle en Daniël controleren of de sokkel voor het beeld van Rodin waterpas staat.

15:16

Veerle kijkt na of het werk het transport zonder kleerscheuren heeft overleefd. "We kunnen het jammer genoeg nog niet ophangen, want de stangen om het te bevestigen zijn er nog niet."

15:58

Veerle werkt een klein barstje in het kader van *Salome biespiedt de onthoofding van Johannes de Doper* van schilder Polydore Beaufaux bij.

16:30

Veerle vertrekt uit Gaasbeek. 's Avonds staat de opening van de tentoonstelling Brueghelland in het stedelijk museum Wuyts-Van Campen & Baron Caroly in Lier nog op het programma. Een deel van de collectie van het KMSKA is enkele dagen geleden tijdelijk naar daar verhuisd.

Topambtenaren buigen zich over de toekomst

Hoe ziet de ambtenaar van de toekomst eruit? En in welke Vlaamse overheid zal hij werken? Dat zijn de vragen waar onze topambtenaren zich momenteel over buigen. Het antwoord zal nog even op zich laten wachten, maar 13 ging alvast neuzen in de plannen van het College van Ambtenaren-Generaal én van MOVI, het netwerk voor management van de Vlaamse overheid.

VEERLE VAN DEN BROECK

"Een jaar geleden zijn we met de topambtenaren beginnen nadenken over hoe we ons personeelsbeleid kunnen klaarstomen om aan de verwachtingen te voldoen van de ambtenaar van de toekomst", zegt Wendy De Letter, hr-expert bij het Departement Bestuurszaken. Onder leiding van secretaris-generaal Dirk Vanderpoorten (Departement Werk en Sociale Economie) geeft ze het project Modern hr-beleid vorm, dat het College van Ambtenaren-Generaal (CAG) in juni 2010 lanceerde. "Dat zou de komende jaren onder andere moeten uitmonden in een aangepast loopbaanbeleid, een betere mobiliteit van het personeel, een aangepaste IT-ondersteuning en een aangepast Vlaams personeelsstatuut."

Het project Modern hr-beleid bestaat uit zeven onderdelen. Een eerste project draait om een leeftijdsbewust en duurzaam personeelsbeleid. "Op dit moment werken er binnen de Vlaamse overheid vier generaties die allemaal andere dingen belangrijk vinden, zo blijkt uit onderzoek. De oudste generaties zijn eerder gericht op werkzekerheid, welvaart en samenwerking, terwijl de jongere generaties ontwikkeling en een evenwicht tussen werk en privé belangrijk vinden en minder belang hechten aan werkzekerheid. De vraag is: hoe stemmen we ons personeelsbeleid af op die verschillende generaties?", zegt Wendy De Letter. "Een tweede project moet zorgen voor een vlottere in-, uit- en doorstroom van mensen. Door vaker van job te veranderen binnen en buiten

de overheid brengen mensen frisse ideeën binnen. Daarvoor gaan we onder meer het personeelsstatuut evalueren."

"Welke competenties en talenten hebben we nodig om de doelstellingen van de Vlaamse overheid in 2020 te halen?"

WENDY DE LETTER, HR-EXPERT BIJ
HET DEPARTEMENT BESTUURSAZAKEN

Een derde project wil gericht werk maken van een beter loopbaan- en beloningsbeleid. Dat sluit aan bij een project dat al enkele jaren loopt: de functieclassificatie. Daarbij zijn onze functies onderverdeeld in functiefamilies (functies met gelijkaardige taken) en functieklassen (functies met gelijkaardige verantwoordelijkheden), die de basis moeten vormen voor ons toekomstig beloningsbeleid. "Dat project is gestart in 2007", zegt De Letter, "maar we moeten nu kijken of de uitgangspunten nog in overeenstemming zijn met een modern beloningsbeleid."

Een vierde project focust op competentie-management, of het zo goed mogelijk omgaan met en ontwikkelen van de vaardigheden die iemand nodig heeft om zijn werk goed te doen. "We willen kijken welke competenties en talenten we nodig hebben om de doelstellingen van de Vlaamse overheid in 2020 te halen", zegt De Letter. "Een eerste stap is de evaluatie van het competentiehandboek, maar we

zouden ook een databank kunnen opstarten met competenties en talenten die nuttig kunnen zijn voor de Vlaamse overheid."

Het project Modern hr-beleid moet ook leiden tot een 'innovatieve arbeidsorganisatie'. Daarbij staat de vraag centraal hoe entiteiten zich het best kunnen organiseren op een manier die voor hen het meest efficiënt is. "En tot slot zullen we ons buigen over het leiderschap dat we in 2020 nodig hebben. En in hoeverre de Vlaamse overheid zich moet en kan opstellen als sociale werkgever."

"Tot nu zijn we vooral bezig geweest met processen, en niet zozeer met onze mensen"

FONS LEROY,
GEDELEGEERD BESTUURDER VDAAB

"Welk leiderschap heeft de Vlaamse overheid in de toekomst nodig om te voldoen aan de verwachtingen van de burger, en waar zullen we staan als sociale werkgever", vraagt ook Fons Leroy, gedelegeerd bestuurder van VDAAB, zich af. Hij trekt het toekomstproject rond cultuurverandering binnen het MOVI-

netwerk voor management. "De voorbije jaren was efficiëntie het sleutelwoord. We zijn vooral bezig geweest met processen, en niet zozeer met onze mensen."

"We denken dat het nu tijd is voor een cultuurverandering", zegt Leroy. "We moeten evolueren naar een nieuw waardemodel. We willen met andere woorden kijken welke mogelijkheden en welk soort management we ons personeel willen bieden in 2020. We willen mensen in de toekomst coachen, een omgeving creëren waar er plaats is voor ontwikkeling, creativiteit en innovatie."

"MOVI heeft een traject opgestart waarin we over al die dingen nadenken. Maar dat doen we niet alleen. We toetsen onze ideeën af, onder meer bij een groep jonge ambtenaren (zie kader hier naast, red.). Tijdens onze bijeenkomst in juni zijn we bij die groep nagegaan of onze ideeën over de toekomst stroken met die van hen. Bovendien zijn we bin nen de Vlaamse overheid op zoek gegaan naar voorbeelden van veranderingen. Wat is er goed verlopen? Maar ook: wat is er misgelopen? Want daar kunnen we evenveel van leren."

MOVI denkt in het najaar verder na over onze bedrijfscultuur. "We willen daarbij ook input van buitenaf en plannen daarom werk sessies met belanghebbenden, zoals vakbonden, onderwijs en bedrijven over wat zij verwachten van een moderne overheid", zegt Leroy. "Zo kunnen we de ambtenaar van de toekomst daarbij laten aansluiten."

7 projecten waaraan de Vlaamse overheid werkt om klaar te zijn voor de toekomst

- 1 Leeftijdsbewust en duurzaam personeelsbeleid:** hoe stemmen we ons personeelsbeleid af op de verschillende generaties ambtenaren?
- 2 Mobiliteit:** hoe zorgen voor een vlottere in-, uit- en doorstroom van personeel binnen de overheid, en tussen overheid en privé?
- 3 Loopbaan- en beloningsbeleid:** zitten we met de uitgangspunten van ons huidige loopbaanbeleid met functieclassificaties in de juiste richting voor een modern beloningsbeleid?
- 4 Competentie- en talentmanagement:** welke competenties en talenten hebben we nodig om de doelstellingen van de Vlaamse overheid in 2020 te halen?
- 5 Innovatieve arbeidsorganisatie:** hoe kunnen entiteiten zich zo efficiënt mogelijk organiseren?
- 6 Leiderschap:** welke leidinggevenden hebben we nodig bij de Vlaamse overheid in 2020?
- 7 Sociaal werkgeverschap:** in welke mate moet en kan de Vlaamse overheid zich in 2020 opstellen als een sociale werkgever?

"Topambtenaren vonden ons te braaf"

Tijdens hun bijeenkomst in juni hebben de topambtenaren hun ideeën over de toekomst afgetoetst bij een groep van negen jonge ambtenaren. "Wij mochten in hun sessies inbreken en onze opmerkingen geven over een nieuwe bedrijfscultuur en hoe we die zouden invoeren", zegt Jasmine Choua van Kunsten en Erfgoed. "De top discussieerde verbazend open en creatief. Dat had ik niet verwacht. Ze vonden zelfs dat wij soms wat te braaf zijn."

"We hebben er ook gebrainstormd over eerlijkheid", vult Jeroen Nachtergaele van het Agentschap voor Natuur en Bos aan. "Uit een enquête van de Bond zonder Naam blijkt immers dat burgers dat het belangrijkste vinden in de maatschappij. Onze uiteindelijke definitie daarvan was: 'Durf open te zijn'. We moeten loskomen van alles te willen regelen van naaldje tot draadje. We moeten meer samenwerken en kennis en mensen durven delen in plaats van telkens opnieuw het warm water uit te vinden. We zijn wel gewonnen voor het 70/20/10-principe van Google. 70 % van de tijd werk je voor je eigen dienst, 20 % in een andere dienst en 10 % buiten de Vlaamse overheid. Zo blijf je Iris en vinden goede ideeën de weg naar de organisatie."

Mag u aanpassingen vragen aan uw werkplek?

Stel, u reageert allergisch op het tapijt in uw kantoor. Kunt u dan om andere vloerbekleding vragen? Of: u hebt het te warm in uw kantoor met airco. Mag u het raam openzetten? Of u wordt depressief van de grauwe muren. Kan u om een ander, wat vrolijker kleurtje vragen? We staken ons licht op bij het Agentschap voor Facilitair Management.

FILIP DE MAESSCHALCK

"Het is inderdaad mogelijk dat uw werkplek niet voldoet aan uw persoonlijke eisen", zegt Ben Nauwelaers, communicatieverantwoordelijke bij het Agentschap voor Facilitair Management (AFM). "Dan proberen wij daar een oplossing voor te vinden."

Wie in een gebouw werkt dat door AFM wordt beheerd, kan met specifieke vragen rond aanpassingen op zijn werkplaats of met klachten altijd terecht bij de AFM Servicelijn (02 553 2000 of 32000@vlaanderen.be). De collega's daar kijken of uw vraag aan de dienstverleningscommissie kan worden doorgegeven. Niet elke vraag is immers voldoende relevant. "Iemand die een andere tapijtbekleding vraagt omdat hij de kleur niet mooi vindt, moeten we teleurstellen", aldus Ben. De dienstverleningscommissie beslist tweewekelijks over wanneer en hoe verbeterprojecten worden aanvaard of opgestart. Dat gebeurt op basis van verschillende criteria, zoals veiligheid, welzijn, wettelijke verplichtingen, energiebesparende of milieumaatregelen, budget enzovoort. "Elke keer wordt op basis van die criteria geval per geval bekeken of de vraag een behandeling waard is."

Allergie

Een veelgehoorde verzuchting gaat over het vast tapijt in de overheidskantoren. Steeds meer mensen hebben last van allergieën, zoals voor de huisstofmijt, en krijgen al kriebels in de neus

zodra ze hun kantoor binnenstappen. "We krijgen inderdaad af en toe de vraag om vast tapijt te vervangen door een harde vloer. Maar dat is voor ons niet meteen een reden om in te grijpen", waarschuwt Ben.

"Uit onderzoek blijkt immers dat er geen mijten voorkomen in tapijtvloeren van kantoren met airconditioning waar een relatieve luchtvochtigheid heerst van minder dan 60 %. Bovendien kan een goed onderhouden tapijt net positief werken, omdat het fijn stof vasthoudt, in tegenstelling tot harde vloeren. En tapijt heeft het voordeel dat het geluid beter absorbeert." Alleen als de arbeidsgeneesheer vaststelt dat de vloerbekleding - en bijvoorbeeld niet een stoffige, oude stoel - allergische reacties veroorzaakt, wordt er een passende oplossing gezocht. "We gaan bijvoorbeeld niet vijf vierkante meter tapijt vervangen in een landschapskantoor waar een volledige verdieping met tapijt is bekleed. Dat heeft geen zin. In dat geval kunnen we misschien een afgescheiden ruimte creëren."

Ramen en stoelen

Collega's die het te warm vinden om hun werkplek, willen al eens een raam openzetten. Maar dat kan niet zomaar overal. "Wie in een kantoor met airconditioning werkt, kan de ramen meestal niet openen omdat de klimatisatie dan ontregeld raakt, en er stof en ongedierte binnenwaaien. En laten we

eerlijk zijn: je zet je koelkast toch ook niet open? Bij probleemgevallen kunnen we metingen uitvoeren om te kijken of de temperatuur binnen de welzijnsnormen van een kantooromgeving valt." Volgens het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming bedraagt de wettelijke, maximale binnentemperatuur van een kantoorruimte bij licht fysiek werk 30°C. "De Vlaamse overheid gebruikt 25°C als richttemperatuur. Als daaraan niet voldaan is, wordt het klimatisatiesysteem aangepast."

En wat als iemand zijn kantoorstoel niet comfortabel vindt? Kan die collega een andere stoel vragen? "Dat kan, maar alleen om medische redenen. De standaardstoelen die we via ons raamcontract aankopen, passen voor bijna alle collega's en houden het midden tussen prijs, kwaliteit en

comfort. Ze voldoen aan de hoogste ergonomische eisen. Vaak is het een kwestie je stoel correct in te stellen. Alleen bij specifieke problemen en met een attest van de arbeidsgeneesheer kan iemand een aangepaste stoel krijgen."

Inspiraak bij nieuwbouw

Bij nieuwbouw van bijvoorbeeld de grote VAC-kantoorgebouwen zoals die in Gent, Leuven en Brugge leggen verschillende werkgroepen zich toe op de praktische aspecten. Zo is er ook een werkgroep rond de inrichting, waarbij de klant zelfs inspraak krijgt. "Daar wordt besproken in hoeverre van onze voorstellen afgeweken kan worden. Vaak zijn het vragen om meer of minder vergaderruimte, of meer of minder open ruimte. We proberen zo veel mogelijk 'op maat' van de klant te werken. Het VAC Leuven is daar een

mooi voorbeeld van. Elke verdieping heeft oorspronkelijk hetzelfde grondplan, maar uiteindelijk zijn de verdiepingen onderling verschillend uitgewerkt."

"Bij grote huisvestingsprojecten wegen we trouwens altijd drie groepen van factoren af: energie, milieu en duurzaamheid, en leefbaarheid en welzijn. Wat leefbaarheid en welzijn betreft, houden we onder andere rekening met comfort (thermisch, akoestisch en visueel), toegankelijkheid en luchtkwaliteit. Zo komen we ook tot onze sterrenbepaling voor gebouwen. Het VAC Leuven bijvoorbeeld scoort het maximum van vier sterren en is daarmee het meest duurzame gebouw van de Vlaamse overheid. Maar tegelijk is het dus ook een van de gebouwen die maximaal rekening houdt met welzijnsaspecten." Bij nieuwbouwprojecten

organiseert AFM ook werkbezoeken voor de toekomstige bewoners, "zodat de collega's zich een idee kunnen vormen van hun toekomstige werkplek en zodat ze vragen kunnen stellen", besluit Ben Nauwelaers.

CONCLUSIE

Wie in een gebouw werkt dat door AFM wordt beheerd, kan aanpassingen aan zijn werkplek voorleggen aan de AFM-dienstverleningscommissie. De commissieleden bekijken geval per geval of en hoe een probleem het best kan worden opgelost.

Is een van uw collega's lang afwezig? Kiest iemand voor een nieuwe uitdaging? Of is uw collega net getrouwd? Laat uw collega weten waarom hij zoveel voor u betekent en stuur hem een bloemetje. Nomineren kan via 13@vlaanderen.be.

Altijd welkom

De collega's van **ANNIE VAN GASSEN** van het Natuureducatiecentrum De Vroente in Kalmthout zwaaien haar graag uit met een boekje.

Annie Van Gassen

"We wensen jou nog vele fijne jaren. We zullen je missen. Je hebt duizenden mensen vriendelijk en attent geholpen en wegwijs gemaakt in ons centrum en op de Kalmthoutse Heide. Bedankt voor je onvermoeibare

optimisme, je hartelijke lach en je oprechte collegialiteit. En uiteraard ben je altijd welkom in De Vroente."

"Onvermoeibaar optimisme"

Met pensioen

De afdeling Toezicht Volksgezondheid van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid wuift **JOS VERSAEN** uit met een bos bloemen.

Jos Versaen

"Binnenkort draai je een bladzijde om. Eindelijk kun je je volledig storten op het opaschap, eindelijk genieten en je focussen op de vele klussen. Jarenlang stond je paraat voor ons. Bij problemen met een gunning of

een factuur was er maar één adres: jij. Bedankt voor al je inzet en hulp! Geniet met volle teugen van de nieuwe uitdagingen en vergeet ons niet."

"Bedankt voor al je hulp"

Beterschap

Patrick Dejonghe van de afdeling Milieuvergunningen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie wenst zijn collega **SANDRA CAUWELS** veel beterschap.

Sandra Cauwels

"Sandra, je had vaak een vraagje. Wij hebben er nu ook één: wanneer kom je terug? Hou je taai en neem vooral de tijd om er weer helemaal bovenop te komen! Met dit boekje willen we je een hart onder

de riem steken, nu je het zo hard te verduren hebt."

"Wanneer kom je terug?"

Bedankt

De provinciale dienst Vlaams-Brabant van het Agentschap Ondernemen wil graag poetsvrouw **PATRICIA DE BOECK** in de bloemetjes zetten.

"Elke morgen zette je opgewekt onze koffie. Zonder morren hield je onze keuken, onze bureaus en toiletten kraaknet. In onze dienst was je een onmisbare schakel. Eerder dit jaar werd je opgenomen in het team Schoonmaak van het VAC Leuven. We komen je af en toe nog eens tegen in ons gebouw, maar we missen je hartelijke goedemorgen en vriendelijke babbel!"

"We missen je"

Onze telefoonstem

De afdeling Jeugd van het agentschap Sociaal-Cultureel Werk wuift **JOSEE VAN DYCK** uit met een ruiker.

"Je bent een fantastische madam, betrokken bij je werk en enorm plichtsbewust. Je leidde het Europese voorzitterschap nog mee in goede banen. Jarenlang was je onze telefoonstem. We zullen je missen, Josée. Geniet met volle teugen van je welverdiende pensioen!"

"Een fantastische madam"

Andere job

De collega's van de dienst Algemene Zaken van GO! zien **BART COOREMAN** met spijt in het hart vertrekken naar de Federale Overheidsdienst Personeelszaken.

Bart Cooreman

"Je trakteerde ons de laatste dag op heerlijke Italiaanse wijn, terwijl iedereen herinneringen ophaalde. We zullen je allemaal missen, maar vooral collega Ingrid had het moeilijk met het afscheid. Door vijf jaar intens samen te werken hadden jullie een goede band opgebouwd. Je was altijd vriendelijk, hulpvaardig en vooruitstrevend. Het ga je goed bij de federale collega's!"

"Vriendelijk en hulpvaardig"

Nieuw hoofdstuk

De collega's van de dienst Personeel en Organisatie van het Departement Landbouw en Visserij nemen afscheid van collega **INGRID VANDEVELDE**.

Ingrid Vandeveld

"Ingrid, door je rijke ervaring kende je telkens het antwoord op onze vragen. Je hebt al die jaren het beste van jezelf gegeven. Bedankt voor alles. We zullen je zeker missen. Geniet nu maar volop van dit nieuwe hoofdstuk in je leven en vergeet niet af en toe een kaartje te sturen vanuit je exotische bestemmingen. Geniet van je pensioen!"

"Stuur ons een kaartje"

Word snel beter

Barbara Faelens

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen wenst collega **BARBARA FAELEN**s een spoedig herstel toe.

Een leeg plekje in ons midden, er gaat meteen van alles mis!

Dat komt omdat een fijne collega er nu eventjes niet is ...

Je voelt je vermoeid, niet prettig, het ontbreekt je vandaag aan moed.

Daarom sturen we je dit kaartje, dan gaat het morgen vast weer goed.

Een bont boeketje, van alles door elkaar en mocht je even piekeren, dan kijk je hier maar naar.

Barbara, voor jou de allerbeste wensen herstel vlug dan ben je straks zo goed als nieuw weer bij ons terug.

"Een leeg plekje"

Win

Zo wint u!

Surf uiterlijk op 15 november naar www.vlaanderen.be/13 en vul ons wedstrijdformulier in.

5 x The Image of Nature

> non-fictie

Voor liefhebbers van mooie natuurbeelden is *The Image of Nature* het ideale boek. Een inspirerend kijkboek met foto's die een oproep zijn om onze kostbare natuur te beschermen. U vindt er ook leuke anekdotes en interessante weetjes in. Achter de lens stond Wouter Pattyn, collega van de Vlaamse Landmaatschappij en gepassioneerd natuurfotograaf die al jaren Europa doorkruist op zoek naar leuke plaatsen om te fotograferen.

The Image of Nature, Uitgeverij Lannoo
ISBN 978 90 2099 797 2 - 29,99 euro

5 x de Slalom soft

> poëzie

De Slalom soft is een lang gedicht dat bestaat uit 29 aparte gedichten met als hoofdrolspeler een badmeester. Zijn job als 'redder' in een zwemparadijs confronteert hem dagelijks met leegte en zinloosheid. *De Slalom soft* van collega Paul Bogaert van het Agentschap voor Natuur en Bos won de Herman de Coninckprijs 2010. Op www.paulbogaert.be vindt u gedichten en commentaar, maar ook 'websitedigedichten' en poëziefilmpjes.

de Slalom soft, Gedicht, Meulenhoff|Manteau
ISBN 978 90 8542 193 1 - 19,95 euro

Een goed boek bij een knetterend haardvuur, het recept voor kille herfstdagen. 13 vond tien schrijvende collega's die u trakteren op hun werk.

Vier collega's vertellen over hun passie voor schrijven op p. 14. Win hier hun werk.

5 x Getuigen

> Kijk je weg bij een gewelddadig incident of onderneem je actie? Met dit dilemma worstelt het hoofdpersonage in deze misdaadroman - thriller

Rudy Soetewey, Uitgeverij Kramat
ISBN: 978 90 79 55244 3 - 19,95 euro

5 x Vrienden

> Wie kent zijn vrienden echt? En als er doden vallen? Nominatie Hercule Poirotprijs 2009 - thriller

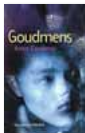
Rudy Soetewey, Uitgeverij Kramat
ISBN: 978 90 79 55214 6 - 19,95 euro

5 x Recht voor beginners

> De 100 meest gestelde vragen over het recht - non-fictie

Tom Vandromme, Standaard Uitgeverij
ISBN: 978 90 02 23522 1 - 19,95 euro

10 x Goudmens

> Een vooruitblik op een wereld waarin de balans tussen mens en natuur eindelijk hersteld is - Jeugd

Anna Coudenens, Uitgeverij Allmedia
ISBN 978 90 6565 949 1 - 15,65 euro

5 x Tot de dood ons scheidt

> Een persoonlijke kijk op de doodstraf in Amerika - non-fictie

Geen exemplaar gewonnen? Bestel het boek rechtstreeks bij Marjan via totdedood@hotmail.com. De integrale verkoopprijs gaat dan naar een herziening van Daryls proces.

Marjan Cochez, Davidsfonds ISBN: 978 90 5826 637 8 - 14,95 euro

5 x

De oudste Ronde van Vlaanderen

> non-fictie

Wat leert archeologie ons? Is al dat gegraveerd in Vlaanderen nodig? Dit fotoboek toont via landschappen, monumenten, vindplaatsen en hun verhalen waar archeologie om draait. Het leert ons iets over hoe mensen vroeger leefden, sociale ongelijkheid, hoe zij omgingen met de natuur ... thema's die nu nog actueel zijn. De oudste Ronde werd gemaakt door collega's Anton Eryncx, Kris Vandevorst, Evelien Oomen en Marx Pieters van het agentschap Onroerend Erfgoed.

De oudste Ronde van Vlaanderen, Davidsons Uitgeverij, i.s.m. Onroerend Erfgoed - ISBN 978 90 5826 825 9 - 29,95 euro

5 x

Rik Wouters

> Een biografie - non-fictie

Rik Wouters zou een romanpersonage kunnen zijn: straatarme kunstenaar, tragische geliefde en jong gestorven genie. Collega Eric Min van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie gebruikte de grotendeels ongepubliceerde memoires, plakboeken en brieven van Nel - Wouters' muze en favoriete model - om een monumentale biografie te schrijven. Aangevuld met mooi beeldmateriaal is het een niet te missen boek voor elke kunstliefhebber.

Rik Wouters. Een biografie, De Bezige Bij Antwerpen ISBN: 978 90 8542 337 9 - 34,95 euro

10 x Beeldig gevonden!

> Een teken-, schrijf- en plakretroboek

Beeldig gevonden! is een lees- en doe-boek, boordevol originele teken-, schrijf- en plakopdrachten van collega Brunhilde Borms van het Agentschap voor Overheidspersoneel. Verhalen van een familie en weetjes over verloren tradities zetten u op weg naar boeiende anekdotes voor een schitterend familie-souvenir.

Beeldig gevonden! Een teken-, schrijf- en plakretroboek, Lannoo ISBN: 978 90 2099 871 9 - 24,99 euro

3 x Dissident voor het leven

> Aleksandr Ogorodnikov en de strijd voor religieuze vrijheid in Rusland - non-fictie

In dit boek vertelt collega Koenraad De Wolf van het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie het aangrijpende verhaal van de voormalige Russische dissident Aleksandr Ogorodnikov (1950), gebaseerd op persoonlijke ontmoetingen met de man. Hij groeit op met het communisme, bekeert zich tot de christelijke orthodoxie en richt in de Sovjet-Unie een ondergronds Christelijk Seminarie op. Wegens zijn religieuze overtuigingen wordt Ogorodnikov opgesloten in de concentratiekampen van de goelag. Na zijn vrijlating blijft hij vechten voor godsdienstvrijheid.

Dissident voor het leven. Aleksandr Ogorodnikov en de strijd voor religieuze vrijheid in Rusland, Uitgeverij Lannoo ISBN: 978 90 2098 820 8 - 19,95 euro

Korting Boekenbeurs

Wat? Op de Boekenbeurs in Antwerpen kunt u boeken ontdekken van honderd boekhandels en uitgevers. U hebt er ook de kans om een praatje te maken met de auteurs, lezingen te volgen of een kookdemonstratie bij te wonen. De Boekenbeurs loopt dit jaar van 31 oktober tot en met 11 november van 10 tot 18 uur, en tot 22 uur op donderdag 3 en 10 november in de Antwerp Expo.

Voordeel? Tijdens de tweede week van de Boekenbeurs (op 7, 8, 9 of 10 november) betaalt u 6 euro in plaats van 8 euro.

Korting
Boekenbeurs

Voor- en achternaam: _____

Straat, nr.: _____

Postnr., gemeente: _____

Entiteit: _____

Deze bon is niet cumuleerbaar met andere acties/promoties. Alleen originele exemplaren van deze bon zijn geldig.

www.boekenbeurs.be

Win

De herfst is het ideale moment om wat cultuur op te snuiven. 13 heeft onder andere kaartjes en kortingen voor u in petto. Op www.UiTInVlaanderen.be vindt u meer doe-ideeën.

Zo wint u! Surf uiterlijk op 15 november naar www.vlaanderen.be/13 en vul ons wedstrijdformulier in.

Korting Expo Aan Tafel

Weet u welke ingrediënten er in uw lievelingsgerecht zitten, of welke chemische stoffen? En zult u het nog kunnen eten als we met 9 miljard zijn. Dat zijn maar enkele vragen waar *Aan Tafel* een antwoord op biedt. Enkele topchefs onthullen hun keukeengeheimen en geven hun

visie op eten vandaag en morgen. Op vertoon van deze bon betaalt u 8 in plaats van 12 euro voor een toegangskaart. De bon is geldig voor 2 personen.

Korting Expo Aan Tafel

Voor- en achternaam: _____
Straat, nr.: _____
Postnr., gemeente: _____
Entiteit: _____

Deze bon is niet cumuleerbaar met andere acties/promoties. Alleen originele exemplaren van deze bon zijn geldig.

13

Op 1 december gaan 13 en Brukselbinnenste buiten op stap in de Noordwijk in Brussel, van 12 tot 13.30 uur. Er kunnen 50 collega's mee. Deze keer vertrekken we aan het Ellipsgebouw. De wandeling loopt langs het Zenithgebouw, de Vlaamse Watermaatschappij, de passiefwoningen daarachter, de parkeaanleg in de Gaucheretstraat, het jongerencentrum ABC en het Gaucheretplein.

Inschrijven kan gratis via de link op www.vlaanderen.be/13.

68 kaartjes voor Brussels Philharmonic en het Vlaams Radio Koor

- 5 x 2 kaartjes voor *Boulez-Berlioz-Brahms*
- 2 familietickets (4 kaartjes) voor *Dança brasileira*
- 5 x 2 kaartjes voor *Bartók-Sibelius-Schumann*
- 15 x 2 kaartjes voor het kerstconcert *O magnum mysterium*
- 5 x 2 kaartjes voor het nieuwjaarsconcert *Godt nytår*

Surf naar www.vlaanderen.be/13 voor meer informatie over deze concerten.

 www.brusselsphilharmonic.be
www.vlaamsradiokoor.be of 02 627 11 60

2 x 2 kaartjes, 5 cd's en 5 lp's Customs

Customs stelt op 15 november in de Ancienne Belgique in Brussel zijn nieuwe album *Harlequins of Love* voor. Zanger Kristof Uyttebroek (collega van het agentschap Sociaal-Cultureel Werk), bassist Joan Govaerts, gitarist Jelle Janse en drummer Ace Zec slaan op hun tweede album een nieuwe weg in met een warmere sound die tegelijkertijd verfrissend klinkt. Daarnaast kunt u ook 5 cd's en 5 lp's winnen. Opgelet, deze wedstrijd loopt tot uiterlijk 13 november.

10 theelichtbolletjes

13 en de Vlaamse Winkel geven tien theelichtbolletjes weg, die u zowel in de zomer als tijdens de winter in uw tuin kunt plaatsen. U kunt de vuurkogel rechtstreeks in de sneeuw of in het gras leggen. Dankzij de bijpassende rubberen voet past hij ook mooi op de tuinafel, bij de voordeur of op de kast.

Lui

Volgens een onderzoek van VOKA en het onderzoeksbureau Hudson verdient ik bij de overheid meer dan in de privésector! En toch: ik heb geen auto van het werk, geen tankkaart en geen *smartphone*. Ik krijg overuren noch premies uitbetaald, heb geen dertiende maand en wacht bang af wat ze met ons 'vetbetaalde' pensioen in de toekomst zullen doen. Niet iedereen in de privé doet mij dat na, maar is dat een reden om elke dag met tegenzin naar het werk te komen? Bijlange niet! Want zeg nu zelf: de Vlaamse burger dienen, is er een *schoner* doel in het leven?

Het is natuurlijk niet aangenaam om voortdurend te moeten opboksen tegen de vooroordelen van Jan-met-de-pet, maar het maakt deel uit van onze werkomgeving. En daarom proberen we dagelijks met de glimlach die vooroordelen te weerleggen. Dat begint al 's morgens vroeg als we ons monter naar de voorschoolse kinderopvang reppen, want de kindjes rustig met de fiets naar school brengen, dat zit er niet in voor een pendelaar. En daarna met een kwinkslag de wispelturige kuren van het treinverkeer ondergaan. Komen we aan met een gezicht als een donderwolk na de zoveelste vertraging of afgelaste trein? Bijlange niet. We prikken in en begeven ons vol goede moed richting werkvloer, waar een stapel dossiers ligt te roepen om verwerkt te worden. En nee, die zijn niet blijven liggen van gisteren! (Ik hoorde u al aankomen! ;-)) Doet die nieuwe stapel ons humeur omslaan? Bijlange niet! Ook niet als we plots telefoons krijgen van bezorgde burgers-die-liever-zouden-hebben-dat-we-met-wat-minder-zijn. Die helpen we snel en vriendelijk verder! Wachtijd aan onze infolijn? Fabeltjes!

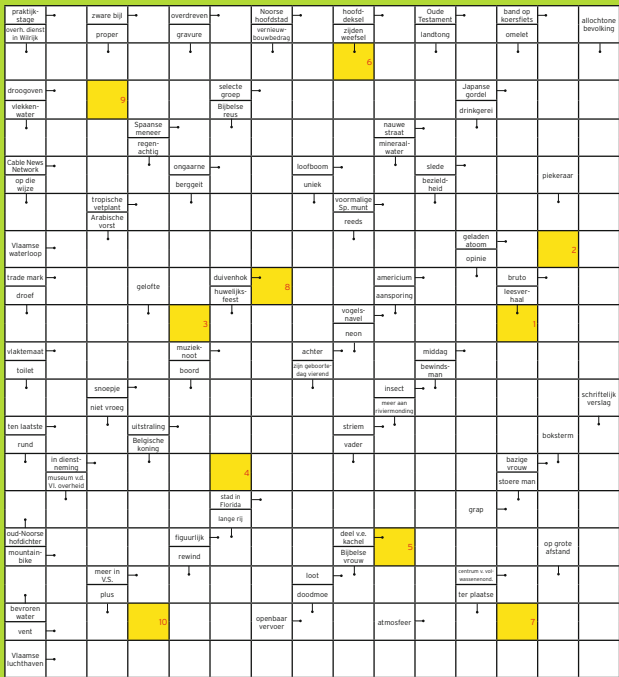
En voor je het weet, kunnen we beginnen aan onze middagpauze. En nee, dat is in ons geval geen uitgebreide zakenlunch met aangepaste wijnen en "mag-ik-het-ticketje-houden-voor-de-btw"? Maar ook dat doet een mens niet verzuren. Het broodje in de kantine smaakt immers ook, zeker in het gezelschap van collega-ambtenaren die enthousiast en oprecht betrokken vertellen over hun werk. En ook over de vooroordelen die nog altijd bestaan over ons mooie beroep. Maar nog eens: we laten dat niet aan ons hart komen. Ook niet als er na de middag offertes gejureerd moeten worden. En, nee, dat gebeurt niet in schimmige achterkamers met pakjes-met-een-grote-strik-errond. En dat telefoontje naar dat ene bedrijf dat nog een aantal zaken aan een dossier moest toevoegen ... ze bleven mij maar doorschakelen! Vreemd. Dat gebeurt toch alleen bij de overheid?

En zo kunnen we wel een tijdje doorgaan met absurd te vergelijken en vooroordelen in het rond te spuien. Uiteindelijk zitten wij hier om het onze medemens zo aangenaam mogelijk te maken. Dus wat die karikaturale ideeën over ambtenaren en werknemers uit de privé betreft: om kabouter Lui te citeren, ik word daar zo moe van! We zijn allemaal werkmensen en proberen onze kost te verdienen. Laat ons dat vooral blijven doen. Zo goed mogelijk. En met de glimlach!

Filip De Maesschalck is 44 jaar, woont in Lokeren en werkt in Brussel op de afdeling Communicatie als communicatieadviseur.

"De Vlaamse burger dienen, is er een *schoner* doel in het leven?"

Met de letters uit de genummerde vakjes van de Zweedse puzzel kunt u het sleutelwoord vormen. Surf uiterlijk op 15 november naar www.vlaanderen.be/13 en vul daar de oplossing op ons wedstrijdformulier in.

U maakt dan kans op een aankoopcheque!

Oplossing

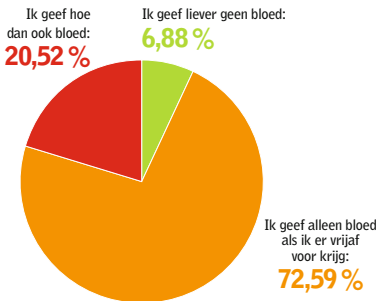
De winnaars van de vorige puzzel vindt u terug op www.vlaanderen.be/13. Zij worden ook schriftelijk verwittigd.

13 wil ook uw mening kennen! Daarom maken we op deze pagina plaats voor uw reacties en lezersbrieven. Ook op de website van 13 kunt u bij elk artikel een reactie posten.

POLL **Zou u ook bloed geven als u er geen dag verlof meer voor krijgt?**

In onze poll vroegen wij of u ook bloed zou blijven geven als u er geen dag verlof meer voor krijgt. Nu krijgen velen onder u daar wel nog een dagje dienstvrijstelling voor, tenminste als uw leidinggevende ermee akkoord gaat. Het resultaat las u al op pagina 6.

Ik geef hoe dan ook bloed: 20,52 %

"Bloed geven doe je om anderen te helpen en niet voor een extra dagje verlof."

"Ik gaf ook bloed toen ik nog in een fabriek werkte. Ik kreeg er toen geen verlof voor."

"Binnen ons departement wordt de dag dienstvrijstelling al lang niet meer toegekend."

"Ik neem mijn dag verlof niet op omdat andere bloedgevers ook geen dag compensatie krijgen, zoals bouwvakkers of onderwijzend personeel."

"Bloed geven is een avondengement dat helemaal geen moeite kost. Integendeel, je ontmoet eens andere mensen."

"Men kan beter verschillende keren per jaar een bloedinzameling organiseren op het werk."

"Als je van zeer nabij meemaakt dat iemand ernstig ziek is en bloed moet krijgen, sta je het graag vrijwillig af."

"Op mijn dienst stel ik vast dat veel bloedgevers liegen om die dag verlof te krijgen."

Ik geef liever geen bloed: 6,88 %

"Het is gewoon te veel rompslomp, vrije dag of niet."

"Ik mag geen bloed geven omdat ik te veel medicijnen inneem."

"Chapeau voor de bloedgevers, van mij mogen ze verlof krijgen, maar ik heb zelf schrik van naalden."

Ik geef alleen bloed als ik er vrijaf voor krijg: 72,59 %

"Ik begrijp niet waarom het Rode Kruis dat vraagt, het gaat hen veel donoren kosten!"

"Ik heb zelf ondervonden dat je na een bloedafname wel degelijk verzwakt bent en kunt wegdraaien bij lichamelijke inspanningen."

"Nu moet ik 50 kilometer rijden om plasma te geven. Zonder verlof zal ik dat niet meer doen."

"Als fulltime werkende ouders met twee kleine kindjes hebben we die dagen echt nodig om al de schoolvakanties en sluitingsdagen van de crèche te overbruggen."

"Ik vind een naald in mijn lichaam verschrikkelijk. Zonder dienstvrijstelling raak ik die drempel niet meer over."

"Iedereen die bloed geeft, zou een dag moeten krijgen van zijn baas, ook in de privésector!"

"Een dag 'vakantie' tegenover het redden van een mensenleven. Wil iemand de berekening eens maken?"

"In de bloedtransfusiecentra van het Rode Kruis zal het nu veel te druk worden 's avonds."

■ Manipulaties

Opgelet: de vlag dekt hier niet de lading! Op de cover van 13 wordt gesuggereerd dat het al een uitgemaakte zaak is. Wie het artikel leest, leert dat het om een voorstel gaat dat de vakbonden nog moeten goedkeuren.

Waarom dan die stelligheid? Is dat om nu al zo veel mogelijk mensen te weerhouden een dag dienstvrijstelling aan te vragen? Ik ben teleurgesteld over dergelijke manipulaties.

Rita Van Horen,
Departement Onderwijs en Vorming

■ Veiligheid bloed voorop?

Als de veiligheid van het bloed echt vooropstaat, moet men ervoor zorgen dat iedereen de medische vragenlijst kan invullen, zonder dat men daarvoor het risico loopt de vrije dag als compensatie te verliezen.

Steven Vekeman, Agentschap Ondernemen

■ Luxeprobleem

Als je bloed wilt geven, moet je dat niet tijdens de werkuren doen. Er zijn mogelijkheden buiten het werk. En is het nodig dat daar dienstvrijstelling tegenover staat? Deze kwestie is een luxeprobleem met een hoog vakbondsgeslacht.

Wim Hallewaert, Departement Mobiliteit en Openbare Werken

■ Compensatie is terecht

Het gaat hier vooral over de afschaffing van een 'extra vrij dagje' voor personeelsleden die het beste voor hebben met hun medemensen. Ik vind het terecht dat er voor bloed geven een kleine compensatie bestaat. Discriminatie of ongelijkheid vind ik overal. Als een collega wegens ziekte minder hard kan werken en andere collega's daar-

door moeten inspringen, is dat dan ook een probleem? Zoiets wordt ook 'solidariteit' genoemd, maar die is soms ver te zoeken bij sommigen.

Dorine Samaille,
Agentschap Wegen en Verkeer

■ Sociale verworvenheden zijn geen luxegoed

Onze interne communicatie dient niet om beslissingen bekend te maken die nog niet genomen zijn. Ik betreur ook ten eerste de houding van sommigen die sociale verworvenheden en vakbonden als een luxegoed beschouwen. Die verworvenheden hangen samen met een tijdgeest waarin enorm veel gevraagd wordt van werknemers. Ze maken deel uit van afspraken om werk en gezin enigszins te kunnen combineren. Blijkbaar willen een aantal mensen terug naar de tijd van Daens, toen werknemers geen enkele participatie hadden in het besluitvormingsproces.

Wouter Mertens, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie

■ Zachte manier van besparen

De afschaffing van de dag extra vakantie om bloed te geven is een goede zaak. Er moet toch bespaard worden. Dat noem ik een zachte manier van besparen. Een dag is veel te veel compensatie en zorgt ervoor dat er onder de bloedgevers veel 'profiteurs' zitten, die alleen bloed geven voor de vrije dag. Bovendien is het een vorm van discriminatie. Personeelsleden die om een of andere reden (bijvoorbeeld een ziekte) geen bloed mogen geven, kunnen het voorrecht van de extra vrije dag niet genieten. De afschaffing zal (onderhuidse) wrovel op de werkvloer zeker doen verminderen. Als de vakbonden fel reageren tegen de afschaffing, kiezen ze vooral de kant van de profiteurs en vergeten ze dat ze op die manier discriminatie in standhouden.

Paul Zeebroek,
Vlaams Energieagentschap

Floris' visie

■ Als zelfstandige ook bloedgever

Wie ver van huis werkt, heeft (afhanke-lijk van zijn uurrooster) weinig of geen mogelijkheden om bloed te geven als men geen dienstvrijstelling krijgt. Velen zullen in de toekomst wegens tijdsgebrek geen bloed meer kunnen geven. Ik gaf vroeger als zelfstandige ook regelmatig bloed, zonder dat ik daarvoor een dag betaalde vakantie kreeg. Was ik toen ook een profiteur?

Christine van den Bossche,
Waterwegen en Zeekanaal

■ Wat met voorbeeldfunctie van de overheid?

De mensen die bloed en plasma geven, zijn van groot belang voor de gezondheidszorg in ons land. Dagelijks hebben immers honderden mensen bloed, plasma of bloedplaatjes nodig. Na een ongeval, een bevalling of een operatie bijvoorbeeld. Of omdat ze ziek zijn.

Een extra stimulans in de vorm van een dienstvrijstelling draagt zeker bij om meer bloed, plasma en bloedplaatjes te geven, zonder dat er misbruik van gemaakt mag worden. Ik dacht dat de Vlaamse overheid en alle overheden een voorbeeldfunctie te vervullen hadden.

Ik heb een sterk vermoeden dat het Rode Kruis momenteel wordt bestuurd door managers, en niet door dokters. Daardoor gaan spijtig genoeg andere belangen primeren. Mijn geloof in hun oprechte opzet is toch enigszins geschonden.

Leon Maesen,
Agentschap Wegen en Verkeer

■ Verkapte bezoldiging

Ik deel het standpunt dat een dag dienstvrijstelling voor een uurtje bloed geven een verkapte bezoldiging is en onder andere een risico vormt voor de volksgezondheid. Ik sta dan ook volledig achter vrijwillige bloed- en plasmadonatie. De totale pot van dienstvrijstellingen (waarop Vlaamse ambtenaren volgens het Vlaams Personeelsstatuut recht hebben, red.) moet

wel maximaal behouden blijven. Meer zelfs: de soorten vrijwilligerswerk waarvoor dienstvrijstelling gegeven wordt, moeten nog uitgebreid worden. En men moet streven naar een billijke verdeling van de vrijwillige inzet: dienstvrijstelling voor de helft van de uren, de andere helft van de uren voor rekening van de werknemer zelf bijvoorbeeld.

Er bestaan immers nog heel wat maatschappelijk verantwoorde activiteiten binnen het Rode Kruis (en andere organisaties) die een helpende hand kunnen gebruiken: sociaal dienstbezoek, vakanties voor gehandicapten en vierdewereldkinderen (maatschappelijk kwetsbare kinderen van bij ons, red.) enzovoort.

Johan Uytterhoeven,
Departement Bestuurszaken

■ Extra stimulans is positief

Al sinds mijn studentenjaren ben ik bloedgever zonder dat daar iets tegenover stond. Nu maak ik, denk ik, de drukste jaren van mijn leven mee (werken, kleine kinderen, verbouwen...). Dankzij de dienstvrijstelling om bloed te geven, slaag ik erin af en toe bloed te geven. Vaak pas na een telefoontje van het Rode Kruis met het verzoek om bloed te geven, omdat er behoefte is aan bloed van mijn zeldzame bloedgroep. Er is zeker geen overschot aan donoren. Een extra stimulans om bloed te geven lijkt mij eerder positief.

Sandrine Demolie,
Agentschap Wegen en Verkeer

■ Ouderen gaan niet akkoord

Ik deel de mening van de vakbonden. Dit is inderdaad een drogreden om aan de verlofstelsels te morrelen. De man met de pet is weer eens de pinneut. Velen zullen denken: geen dag, geen bloed. De jongere generatie zal er misschien mee akkoord gaan, maar de ouderen (50-plussers) zullen dit zeker niet aanvaarden. Vakbonden: wees paraat!

Martine Maertens, Departement MOW

■ Geen sportdag voor de collega's van De Lijn

(reactie op artikel 'Sport mee op 22 september en win!', 13 nr. 33, september-oktober 2011)

Een sportdag voor ambtenaren, wat een fantastisch idee! Tot ik las dat de collega's van De Lijn niet mogen deelnemen. Ik ben al geruime tijd buschauffeur en ik merk dat veel van mijn collega's overgewicht hebben. Door het zittende beroep, de onregelmatige uren... Bestaat er een betere reden om hen eens aan sport te laten doen?

Met een beetje goede wil van alle partijen zou er toch een oplossing gevonden moeten kunnen worden zodat ook medewerkers van De Lijn kunnen deelnemen?

Jeroen De Paep,
De Lijn

(Collega's van De Lijn nemen niet deel aan de sportdag omdat ze een dienstverlening verzorgen die niet onderbroken kan worden, red.)

Zo vermijdt u een dubbel abonnement op 13

Krijgen u en uw partner allebei 13 in de bus en is één keer genoeg? Doe dan net zoals 282 andere lezers van 13 en laat het ons weten via 13@vlaanderen.be. Dan zorgen we ervoor dat twee voor één één wordt!

Ruilforum voor jobs

(reactie op artikel 'Wonen dicht bij je werk', 13 nr. 32, juli-augustus 2011)

Veel mensen spenderen heel wat tijd aan verplaatsingen tussen hun woon- en werkplaats. Telewerk is een van de manieren om die verloren tijd te verminderen. Maar misschien kunnen we nog een stapje verder gaan. Waarom geen forum maken waarop Vlaamse ambtenaren jobs met elkaar kunnen ruilen, met als voornaamste drijfveer dichter bij huis te kunnen werken?

Zo'n ruilforum zorgt voor nieuwe uitdagingen, kennisoverdracht, meer benutbare tijd en minder stress. Bovendien vermindert het de pendelstroom, het energieverbruik en de milieudruk. En het vraagt niet veel werk. Je vermeldt je huidige standplaats en de plaats waar je zou willen werken, met je contactgegevens en een korte jobbeschrijving. Bij een 'match' kunnen de betrokken personen met elkaar contact opnemen voor meer informatie. In een derde fase wordt de goedkeuring gevraagd van de chef (die bij voorkeur al op de hoogte is van de speurtocht). Bij uitbreiding kan het forum ook gebruikt worden voor de uitwisseling van jobs om andere redenen, voor carpooling... Grote daden beginnen als kleine dromen.

Christophe Maes,
Vlaamse Milieumaatschappij

Oeps

Bij de verzending van de schouderassen uit ons juli-augustusnummer is er iets misgelopen met het adresbestand. Als u onterecht een schouderast kreeg, mag u ze houden. Wie er geen kreeg, maar toch in de lijst met winnaars staat op onze website, kan contact opnemen met de redactie via 13@vlaanderen.be. Wij bezorgen u dan een exemplaar.

Vind ons op
Facebook

www.facebook.com/13magazine

Vraag van de maand

Wat had u altijd al willen weten? Hebt u een prangende vraag over het reilen en zeilen binnen de Vlaamse overheid?

Mail ze naar 13@vlaanderen.be en wij zoeken het voor u uit!

Sinds kort mogen we in ons agentschap niet meer naar de radio luisteren op het werk, omdat we anders een Sabam-bijdrage moeten betalen. Maar moet je dan ook thuis de radio uitzetten als je aan telewerk doet? En wat als je met een dienstwagen op weg bent?

Peter Stulens, Agentschap Wegen en Verkeer

Dirk Laerte van de afdeling Regelgeving (Departement Bestuurszaken) ziet geen probleem: "Thuis of in de dienstwagen mag u nog altijd naar de radio of naar muziek luisteren, want dat wordt niet beschouwd als 'muziek op de werkvloer'. Om te bepalen of er een Sabam-bijdrage verschuldigd is, wordt gekeken naar het kantoor, het atelier of andere vergelijkbare werkruimtes. De andere plaatsen waar u aan het werk zou kunnen zijn, hebben daar geen invloed op."

Dirk Vervenne van Sabam bevestigt dat: "Tijdens een thuiswerkdag of in een firmawagen muziek luisteren is geen probleem. Strikt genomen kun je dat volgens de auteurswet wel interpreteren als een 'publieke mededeling' waarop rechten verschuldigd zijn, maar in de praktijk hoeven er geen rechten betaald te worden. De cabines van vrachtwagenchauffeurs tellen we ook niet mee om de bijdrage van transportfirma's te bepalen, dus waarom zouden we dat bij andere firmawagens wel doen?"

www.sabam.be/unisono

TAALTIP

Wat is correct: prioriteren, prioriseren of prioriteren?

Het correcte werkwoord is *prioriteren*.

Het werkwoord *prioriteren* betekent 'prioriteiten stellen, iets rangschikken volgens prioriteit, prioriteit geven aan iets'. Het komt vooral voor in de context van beleid en management. Bijvoorbeeld: *Als manager moet je constant kunnen prioriteren; Het agentschap moet eerst de projecten prioriteren en daarna het investeringsplan opstellen. Het zelfstandig naamwoord dat van het werkwoord prioriteren is afgeleid, is prioritering. De vorm prioritisering is niet correct.*

Tip: Abonneer u op het e-zine Taallink van de Taaltelefoon via www.vlaanderen.be/taaltelefoon. Stel uw taalvragen aan de Taaltelefoon op 078 15 20 25.

Ik vind het leuk
om flexivoor te zijn. Net als
de overgrote meerderheid
van de Vlamingen.

Noem mij maar een flexivoor. Ik kan met evenveel smaak genieten van een maaltijd met een stukje vlees als van een visschotel of een vegetarisch slaatje. Vlees maakt sowieso deel uit van mijn voedingsvariatie. Het is niet alleen lekker maar ook voedzaam. Want een stukje vlees brengt belangrijke voedingsstoffen aan, zoals eiwitten, B-vitamines en de mineralen ijzer en zink. Wie kiest voor mager vlees, kiest ook voor weinig vet. Bovendien weet ik dat onze kwekers inspanningen leveren voor de diervriendelijkheid en het milieu. Ik geniet dus gerust van vlees van hier. Maar liefst 90% van de Vlamingen denkt er net zo over als ik. Eten als een flexivoor is dus niet alleen gezond en verantwoord. Het is ook een trend.

www.vleesvanhier.be

*Vlees van hier?
Met plezier!*